

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1981-1982

ALGEMENE TOELICHTING

bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap 1982

ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP 1982

1. Inleiding

A. De begroting van de Vlaamse Gemeenschap en de hervorming der instellingen

Bij de indiening van de begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap kon de voorbije jaren telkens op belangrijke nieuwigheden gewezen worden.

In 1980 werd de begroting van het Vlaamse Gewest niet langer door het nationale parlement maar door de Vlaamse Raad behandeld en goedgekeurd.

De wetten op de hervorming der instellingen van 8 en 9 augustus 1980 voorzagen in een geleidelijke invoering van het nieuwe financieringsstelsel van Gewesten en Gemeenschappen.

Zo beschikten de nieuwe instellingen onmiddellijk (vanaf 1981) over de mogelijkheid om op basis van de hun toegekende fiscale autonomie eigen belastingen te heffen en om leningen aan te gaan. In de praktijk bleef in 1981 de dotatie evenwel de enige financieringsbron van de Vlaamse Gemeenschap.

In 1982 wordt het nieuwe financieringsstelsel volledig operationeel.

Voortaan zal de Vlaamse Gemeenschap niet enkel beschikken over de wettelijk vastgestelde dotaties voor de lopende en kapitaaluitgaven, maar ook over *ristorno's* van de opbrengst van sommige bij wet vastgestelde belastingen en heffingen. Daarnaast beschikt de Vlaamse Gemeenschap over de niet-fiscale middelen die voortvloeien uit de uitoefening van de regionale en gemeenschapsbevoegdheden.

Indien deze middelen niet volstaan kunnen de Raden belastingen heffen op materies die niet het onderwerp zijn van een nationale belasting of opcentiemen heffen op belastingen en heffingen waarvan de opbrengst reeds volledig geristourneerd werd.

Tenslotte kan de Vlaamse Gemeenschap leningen aangaan onder de voorwaarden vastgelegd in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

Zoals aangekondigd in de beleidsverklaring legt de Vlaamse Executieve een eenheidsbegroting aan de Raad voor en dit zowel op het vlak van de middelen als op het vlak van de uitgaven.

Gelet op de diversiteit van de financieringsbronnen en de totale financiële autonomie van de Vlaamse Gemeenschap wordt inderdaad voor het eerst een middelenbegroting bij de Vlaamse Raad ingediend.

Op het vlak van de uitgaven wordt de Executieve geconfronteerd met enkele nieuwe categorieën van uitgaven.

Zo wordt de dotatie aan de Vlaamse Raad integraal ten laste gelegd van de Vlaamse Gemeenschap. Ook de kabinetsuitgaven van de leden van de Executieve komen voor het eerst in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor.

Wat de eigen administratie betreft, vindt men in de begroting enkel de uitgaven terug die betrekking hebben op de administratieve cel. Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap als dusdanig ressorteert nog niet onder de Executieve. De personeels- en werkingskosten blijven dus voorlopig nog gedragen door de nationale begroting.

Wel stelt het regeerakkoord van 18 december het volgende in het vooruitzicht:

«Aan iedere Gemeenschap en Gewest zullen voor de financiering van hun administratie de door de vorige regering voorziene bedragen worden overgedragen binnen het door de wet van 9 augustus 1980 voorziene financieringsmechanisme».

Het gaat hier om een bedrag van 6.429 miljoen F. dat dus aan de hand van het wettelijk voorziene financieringsmechanisme moet ter beschikking gesteld worden van de Gemeenschappen en Gewesten.

In het totaal zullen 4.185 personeelsleden onder het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ressorteren.

De nationale regering heeft opnieuw de intentie uitgedrukt de uitbouw van de administraties van de Gemeenschappen en Gewesten zo spoedig mogelijk te voleindigen. Vanzelfsprekend zal dit de goede werking der nieuwe instellingen in sterke mate bevorderen.

Tenslotte is de Vlaamse Executieve van oordeel dat een aantal kredieten en fondsen momenteel ten onrechte op de nationale begroting voorkomen. De Executieve gaat er inderdaad van uit dat de bijzondere wet van 8 augustus 1980 het industrieel beleid en het toegepast wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de geregionaliseerde economische sectoren aan de gewesten heeft toegewezen. Hieruit vloeit voort dat alle begrotingsfondsen en beleidsinstrumenten die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op deze sectoren aan de gewesten toekomen.

Hierbij kunnen vernoemd worden :

- de kredieten die in de begroting wetenschapsbeleid betrekking hebben op de technologie, de industrie en de landbouw;
- de 1 WONL-kredieten ;
- de prototypehulp;
- het Fonds voor Industriële Vernieuwing ;
- de overheidsbestellingen ;
- de compensatiebestellingen ;
- de selectieve schijf van het nationaal investeringsprogramma (m e t h e t Fonds voor Strategische Investerings). enz.. .

B. Het opmaken van de begroting 1982: een vraagstuk met meerdere onbekenden

De Vlaamse Executieve heeft het steeds als een prioritaire opdracht aanzien de begroting zo snel als mogelijk bij de Vlaamse Raad in te dienen.

Zij heeft dit gedaan op een moment waarop nog niet alle gegevens in verband met de middelen waarover kan beschikt worden, definitief gekend zijn.

Herinneren we eraan dat de Algemene Toelichting bij de Begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor het begrotingsjaar 1982 door de Regering pas op 31 maart 1982 bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd ingediend. En ook in deze Algemene Toelichting zijn alle definitieve gegevens niet terug te vinden.

Welke zijn deze onbekenden ?

- De verdeelsleutel voor de dotatie aan de Gewesten.
In de Algemene Toelichting werd deze dotatie voorlopig verdeeld op basis van de regionale verdeelsleutel voor 1981.
- Het bedrag der ristorno's aan Gewesten en Gemeenschappen.
In 1982 zal het wettelijk gewaarborgd minimumbedrag aan ristorno's ter beschikking worden gesteld van de Gewesten en de Gemeenschappen.

De berekening van dit minimum dient te gebeuren in overeenstemming met art. 9 van de gewone wet tot hervorming der instellingen.

In de Algemene Toelichting wordt de groeivoet van het totale bedrag van de kredieten voor lopende uitgaven van het Rijk, andere dan die voor werkloosheid en rampen, berekend door het verschil te maken tussen de ontwerp-begroting 1982 en de aangepaste begroting 1981.

Op het einde van het jaar zal deze groeivoet herberekend worden door het verschil te maken tussen de aangepaste begrotingen van 1982 en 1981.

Het regeerakkoord van 18 december 1981 voorziet in het ter beschikking stellen van de kredietsaldi uit het verleden aan Gewesten en Gemeenschappen. Het is tot op heden niet bekend op welke wijze de nationale overheid deze overdracht van middelen zal realiseren.

De begroting die nu ingediend wordt, zal in elk geval wat de middelen betreft, later op het jaar moeten herzien worden in het licht van de definitieve gegevens.

C. Het opmaken van de begroting 1982: een zware opgave.

De Vlaamse Executieve blijft op het standpunt dat in de huidige omstandigheden een verzwaring van de fiscale druk moet vermeden worden. Derhalve heeft zij afgezien van de mogelijkheid door de invoering van een Vlaamse Gemeenschapsfiscaliteit een grotere budgettaire beweegruimte tot stand te brengen.

Deze budgettaire beweegruimte is in 1982 nochtans erg beperkt geworden. Dit blijkt reeds uit de vergelijking tussen de dotaties voor 1981 en voor 1982.

Dotaties Vlaamse Gemeenschap	1981	1982	Groeiper- centage
Regionale bevoegdheden			
Titel I	8.700,6	9.231,0	+ 6,10 %
Titel II	13.716,3	14.770,2	+ 7,68 %
Gemeenschapsbevoegdheden			
Titel I	25.552,0	25.966,6	+ 1,62 %
Titel II	3.975,7	4.171,1	+ 4,91 %

Indien we bij de dotatie de ristorno's aan de Vlaamse Gemeenschap voegen wordt de groeivoet

	1981 Dotatie	1982 Dotatie + Ristorno%
Regionale bevoegdheden		
Titel I	8.700,6	9.421,8 + 8,29 %
Gemeenschapsbevoegdheden		
Titel I	25.552,0	26.537,5 + 3,86 %

Verder dient erop gewezen te worden dat voor een bedrag van 817,5 miljoen F nieuwe lasten worden gelegd op de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat hier om de dotatie aan de Vlaamse Raad en om de werkingskosten van de kabinetten van de Vlaamse Gemeenschapsministers.

Maar de budgettaire beweegruimte wordt vooral zeer beperkt onder druk van de snel aangroeiende massa aan correlatieve kredieten die de financiële lasten dekken die voortvloeien uit de vroeger geprefinancierde operaties.

D. Het onhoudbaar systeem van de correlatieve vastleggingsmachtigingen

De machtigingen tot het prefinancieren van bepaalde operaties werden van jaar tot jaar door het Parlement (later door de Vlaamse Raad) toegekend bij het stemmen van de begrotingen. Zij komen als vastleggingsmachtiging voor in de begrotingswet of het begrotingsdecreet. De machtiging geldt voor één jaar, maar de budgettaire gevolgen worden gespreid over 10,20 of 30 jaar. Als voorbeelden van toepassing van dit financieringsstelsel kunnen de bouwprogramma's van de sociale woningbouwmaatschappijen en de betoelaging van de werken der ondergeschikte besturen worden vermeld.

Omwille van het jaarlijks terugkerend karakter van de prefinancieringen worden de budgettaire gevolgen zeer belangrijk en gaan de correlatieve kredieten tegen een veel hoger ritme aangroeien dan het normale groeiritme der overheidsuitgaven.

Het resultaat is dat de correlatieve kredieten steeds meer beslag gaan leggen op de beschikbare ordonnanceringsmiddelen om uiteindelijk een jaarlijks terugkerend hoog groeiritme te gaan opleggen aan de gehele begroting.

Daar de correlatieve vastleggingsmachtigingen hoofdzakelijk voorkomen in de gewestelijke begrotingen illustreren we dit aan de hand van het volgend overzicht der gewestelijke begroting.

Titel I			(in miljoenen F.)			Titel II		
Correl.	Totaal	%	Correl.	Totaal	%	Correl.	Totaal	%
kred.	v/d		kred.	v/d		kred.	kapit.	
	lopende			uitg.			uitg.	
1975	37,4	3.571,3	1,05	102,3	2.953,6	3,46		
1976	568,9	5.593,4	10,17	1.192,2	5.515,7	21,61		
1977	2.432,5	9.601,7	25,33	842,0	6.040,0	13,94		
1978	3.851,1	8.585,3	44,86	3.619,6	10.692,0	33,85		
1979	5.529,6	9.974,5	55,44	4.485,9	12.896,8	34,78		
1980	6.788,2	8.195,5	82,83	3.969,4	13.345,2	29,74		
1981	11.303,1	11.957,5	94,53	5.932,0	10.459,4	56,71		
1982	13.444,1	15.985,9	84,10	6.765,0	13.676,3	49,47		

In 1982 overtreffen de correlatieve kredieten op Titel I met meer dan 40 % de regionale dotatie en ristorno's.

Het illustreert duidelijk de onhoudbaarheid van het financieringsstelsel.

Indien de Vlaamse Gemeenschap de volgende jaren het refinancieringsstelsel toch zou handhaven en dit op het niveau van 1981, dan zouden de correlatieve kredieten volgende evolutie ondergaan. Het gaat hier nog steeds over de geregionaliseerde aangelegenheden.

	Titel I	(in miljoen F)	Titel II
1983	17.082,0		7.912,1
1984	19.703,3		7.683,5
1985	22.695,4		19.269,3
1986	23.632,3		17.273,1
1987	25.280,7		29.161,4

Deze cijfers kunnen dan vergeleken worden met de middelen (dotatie + ristorno's) waarover de Vlaamse Gemeenschap voor de uitoefening van de regionale bevoegdheden zal kunnen beschikken de eerstvolgende jaren.

	Titel I	(in miljoen F)	Titel II
1982	9.787,4		14.641,0
1983	10.454,6		15.636,6
1984	11.167,2		16.700,0
1985	11.928,5		17.835,5
1986	12.741,8		19.048,3
1987	13.610,6		20.343,6

Het is dus overduidelijk dat de «gewone» middelen, dit wil zeggen de dotatie, de ristorno's en de eigen niet-fiscale inkomsten in principe voor de uitoefening van de regionale bevoegdheden zijn bestemd, in geen geval zullen kunnen volstaan om de uitgaven in de komende jaren te dekken.

Er zal dus ofwel een eigen fiscaliteit moeten uitgebouwd worden, ofwel moeten geleend worden, ofwel een verschuiving van de middelen in principe bestemd voor de uitoefening van de communautaire bevoegdheden moeten gebeuren.

De grafieken in bijlage geven de verhouding weer tussen de correlatieve kredieten enerzijds en de totale middelen van de Vlaamse Gemeenschap anderzijds.

E. Naar een meer verantwoord budgettair beleid: het stopzetten van de prefinancieringen

De Vlaamse Executieve heeft beslist in de toekomst geen gebruik meer te maken van de prefinancieringstechniek en terug te keren tot meer verantwoorde financieringsstelsels.

Dit betekent dat de bouw- en saneringspremies voor het lopende jaar onmiddellijk zullen ter beschikking worden gesteld van de particulieren en dus niet meer langs een financiële instelling om.

Met betrekking tot de werken van de ondergeschikte besturen zal het stelsel van de gesplitste kredieten opnieuw veralgemeend worden.

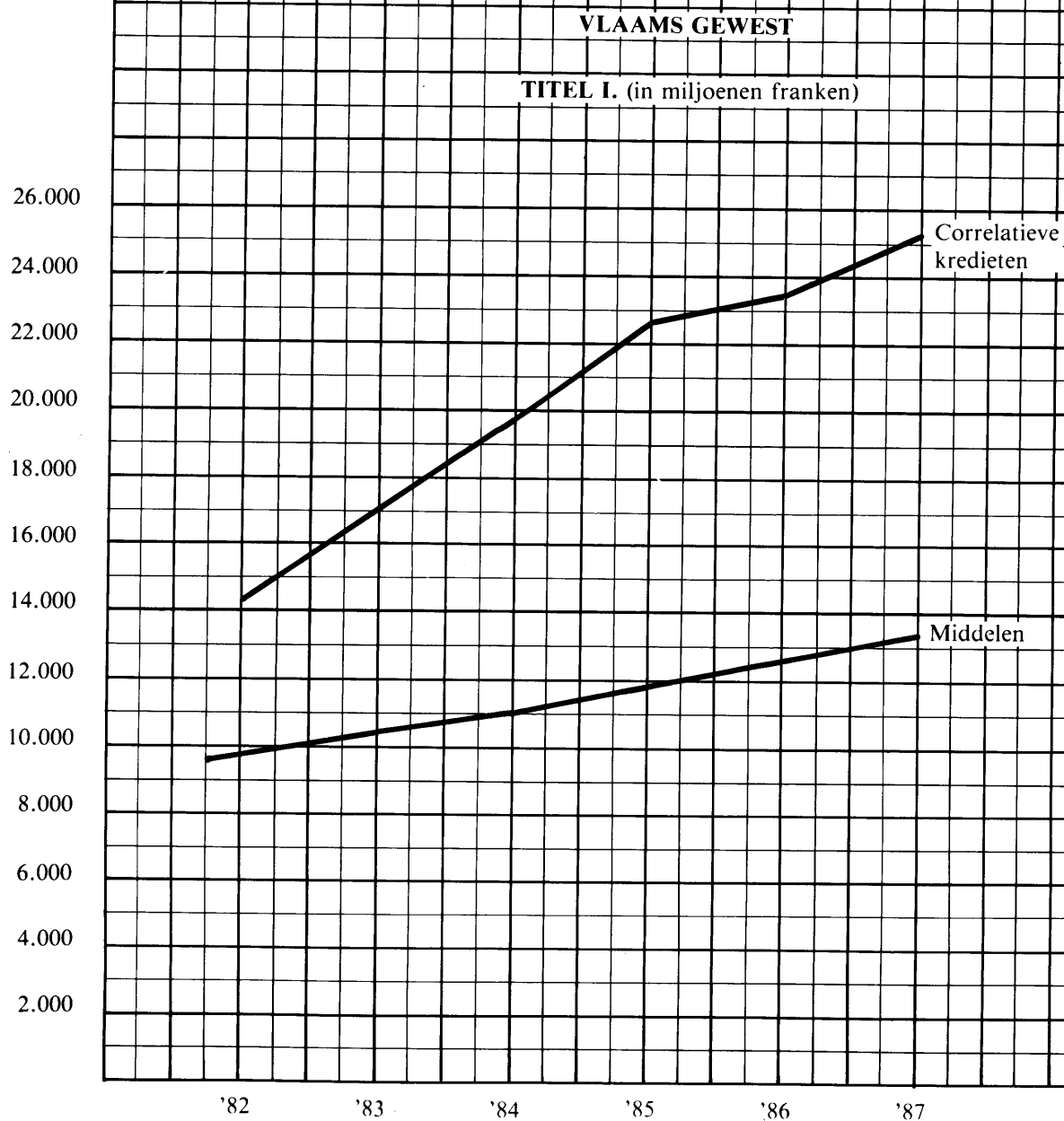
Vanzelfsprekend zullen de investeringsprogramma's van de sociale huisvestingsmaatschappijen blijvend gefinancierd moeten worden via een beroep op de kapitaalmarkt. De verdeling van de financiële lasten die uit deze leningen voortvloeien over de huisvestingsmaatschappijen enerzijds en over de Vlaamse Gemeenschap anderzijds zal echter herzien worden, gelet op de onhoudbaarheid van het huidige stelsel.

Het stopzetten van de prefinancieringstechniek zal op korte en halflange termijn ongetwijfeld aanleiding geven tot het verscherpen van de budgettaire moeilijkheden. Inderdaad zullen de correlatieve kredieten weliswaar niet meer stijgen na het stopzetten van de prefinancieringen maar gedurende nog lange tijd ongeveer constant blijven. Bij deze lasten voegen zich echter snel de budgettaire gevolgen van de nieuwe financieringswijze.

Dit mag echter geen reden zijn om af te zien van een ingreep die volkomen verantwoord is en op termijn terug de voorwaarden voor een doelmatig begrotingsbeleid moet creëren.

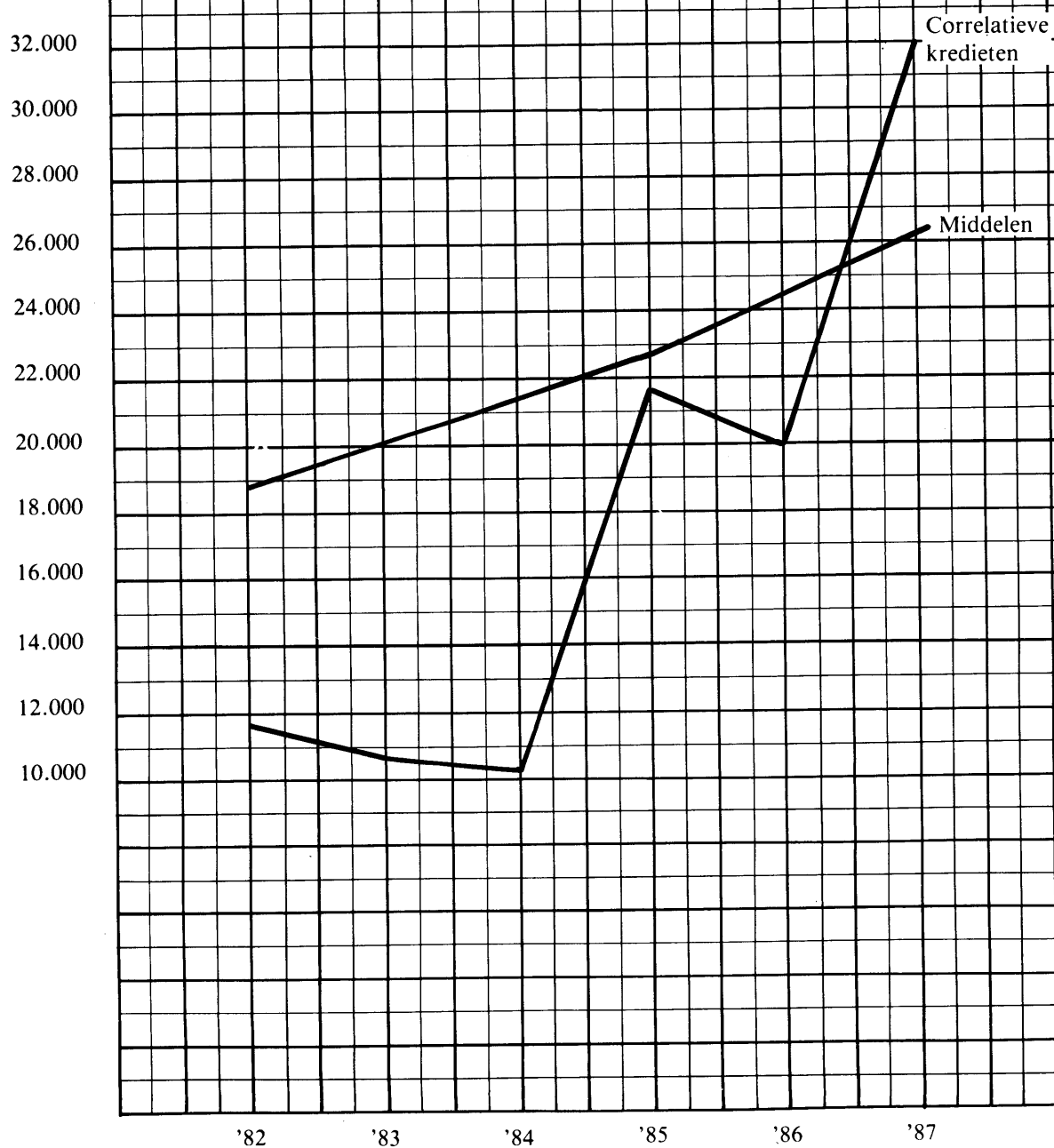
De Exectieve houdt echter bij de hervorming van de financieringstechniek niet uitsluitend rekening met strikt financiële elementen.

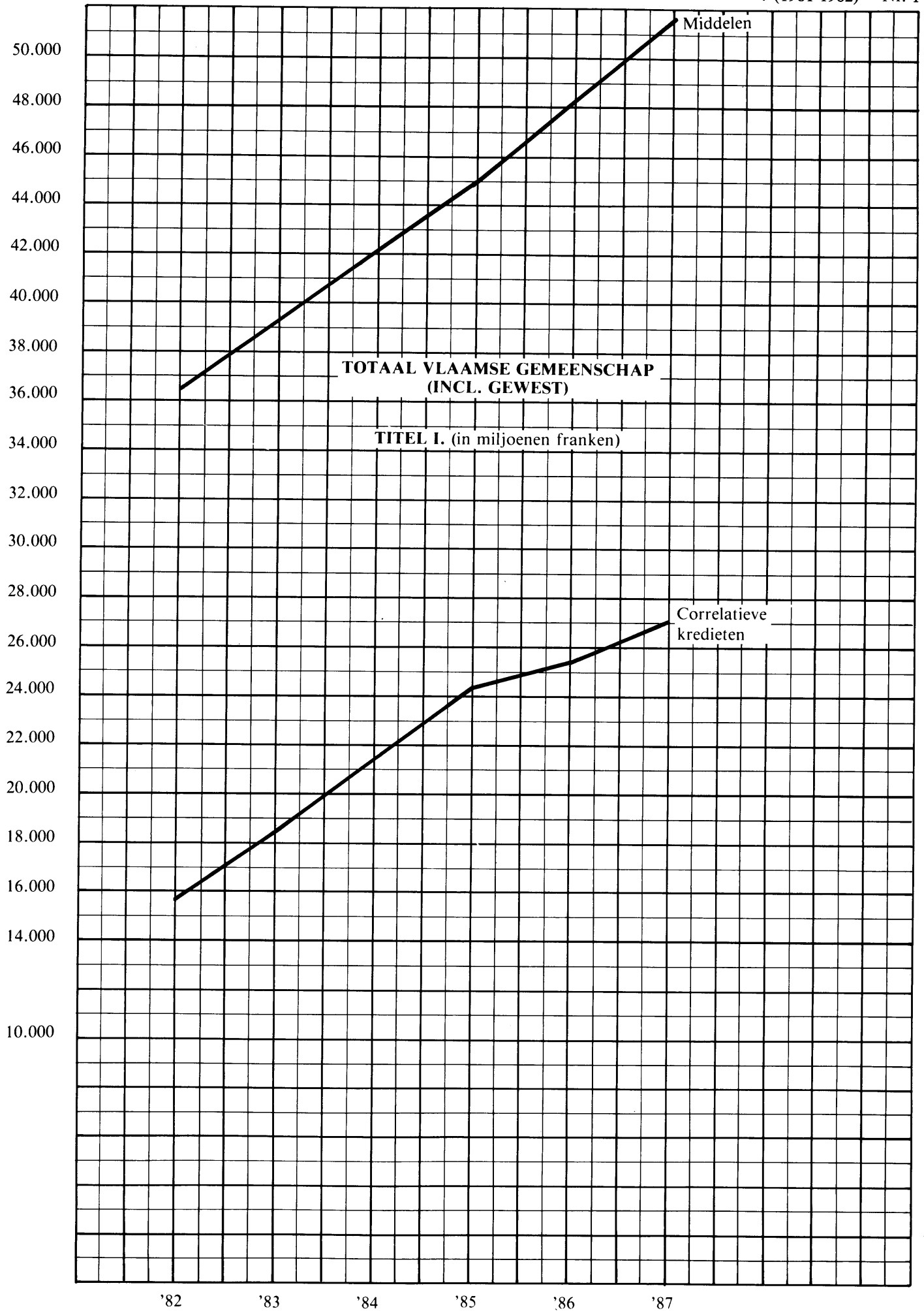
Zij is zich bewust van het ingrijpend karakter van de maatregelen die zij zal treffen en wenst in geen geval moeilijkheden te veroorzaken voor de ondergeschikte besturen bij de toepassing van de nieuwe financieringswijze. Zo zal een stelsel worden uitgebouwd dat het ondergeschikt bestuur in staat moet stellen de door haar goedgekeurde vorderingsstaten tijdig te betalen, zonder daardoor de controle van de voogdijoverheid in het gedrang te brengen. Dit kan verwezenlijkt worden via de toekenning van voorschotten die geregeld aan het opdrachtgevend bestuur worden toegekend, terwijl parallel de controle van de toezichhoudende en subsidiërende overheden kan gebeuren.

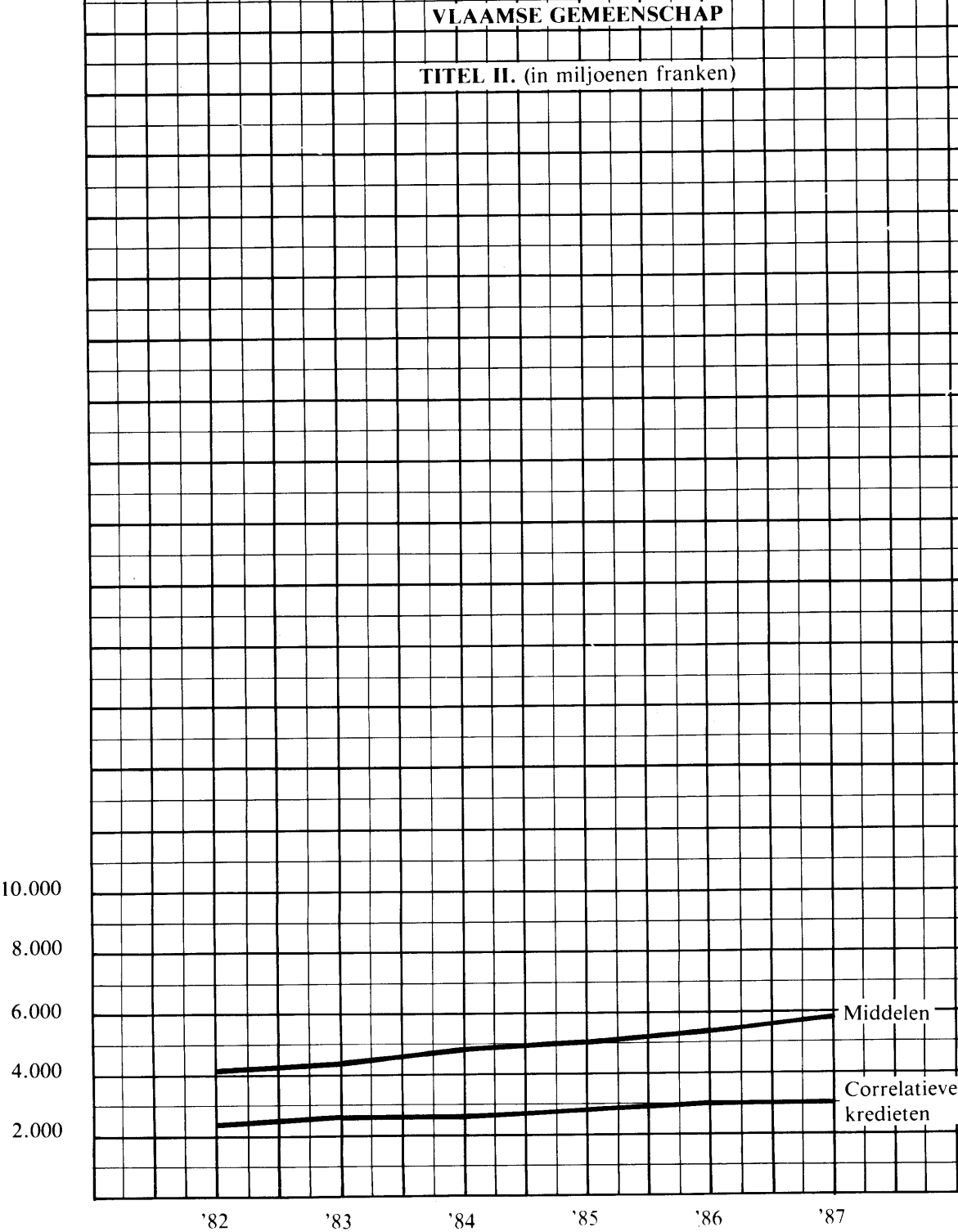

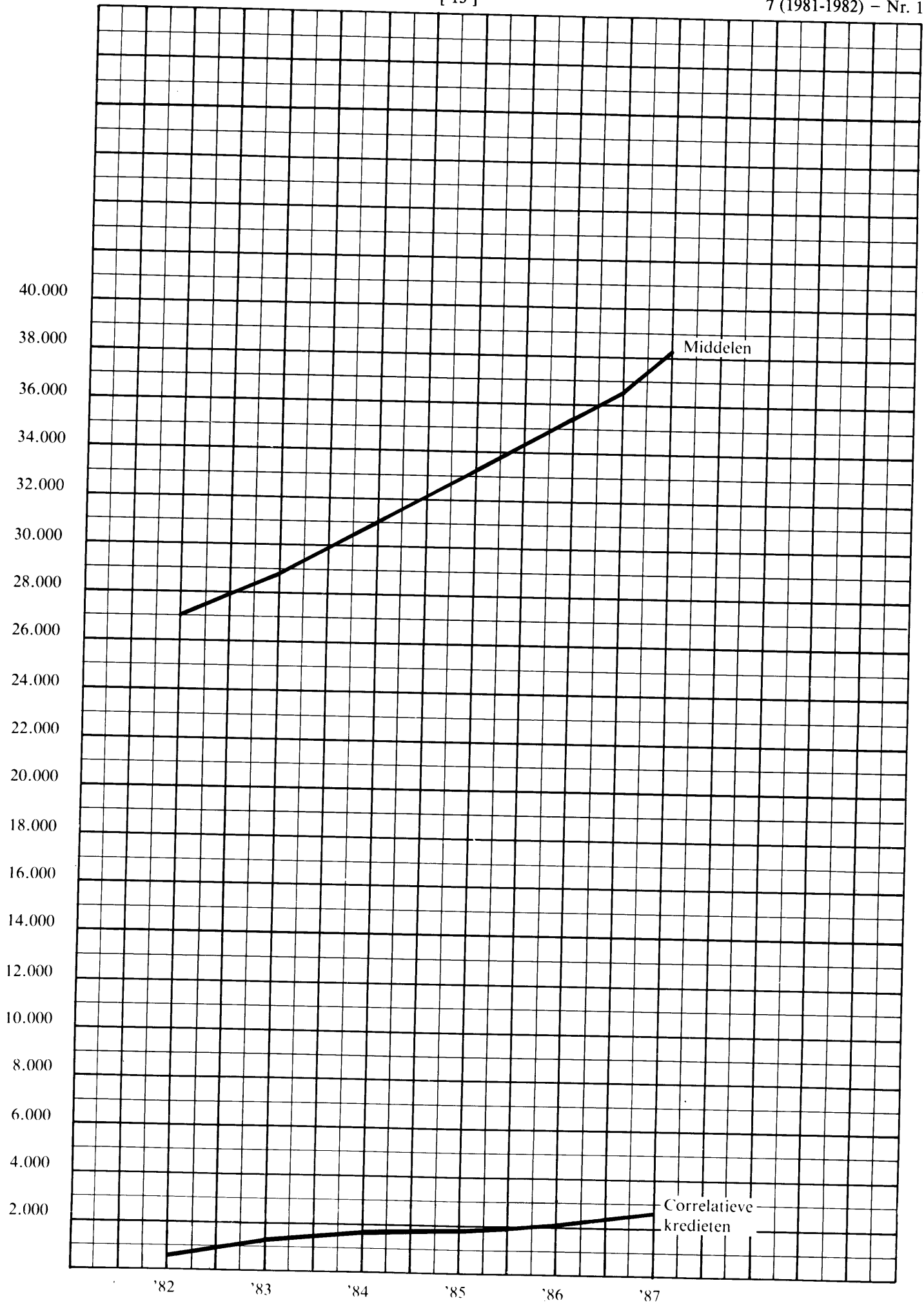
**TOTAAL VLAAMSE GEMEENSCHAP
(INCL. GEWEST)**

TITEL II. (in miljoenen franken)

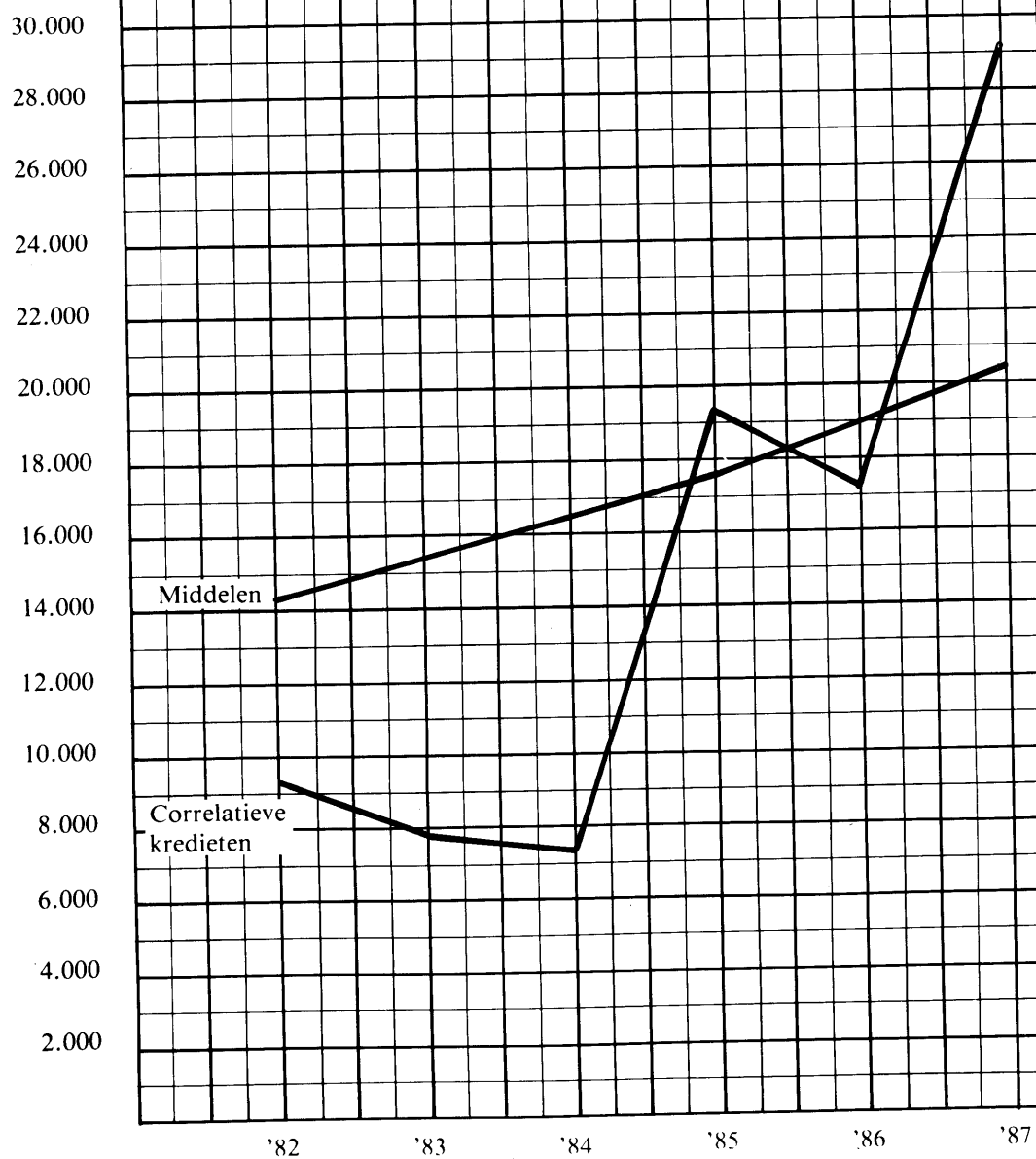

VLAAMS GEWEST

TITEL II. (in miljoenen franken)

II. Middelen

A. Algemene bemerkingen

Voor de eerste maal sinds de staatshervorming krijgt deze Raad niet alleen uitgavenbegrotingen te behandelen, maar ook een middelenbegroting, waarin de inkomsten geraamd worden van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982.

Al deze middelen zullen moeten dienen voor het dekken van alle uitgaven, conform met het principe van de algemeenheid of universaliteit van de begroting en de niet-affectatie van de ontvangsten aan bepaalde uitgaven zoals het verwoord is in artikel 3, 1° lid van de wet van 28 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit.

Krachtens artikel 13 § 2 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen zijn de wetten van 15 mei 1846 en 28 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit immers van toepassing op de begrotingen van Gemeenschappen en Gewesten.

Dit grote principe werd nogmaals bevestigd door de bepalingen van artikel 1 § 2 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, waar de Vlaamse Raad gemachtigd wordt alle financiële middelen ((samen te voegen) voor het betalen van «alle uitgaven» ongeacht of het gaat over aangelegenheden bedoeld in artikel 107 quater van de Grondwet of deze bedoeld in artikel 59 bis van de Grondwet.

Conform de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering werd dan ook gebruik gemaakt van de bij wet geboden mogelijkheid om alle aan de Vlaamse Gemeenschap toekomende financiële middelen te hergroeperen in één middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Wij wensen tevens de aandacht van de Raad te vestigen op volgend probleem

In het raam van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, inzonderheid het artikel 2, 5° heeft de nationale regering met het koninklijk besluit van 15 februari 1982 een wijziging aangebracht in het Wetboek der Inkomstenbelastingen inzake meerwaarden op ongebouwde goederen. Volgens artikel 1 van voornoemd koninklijk besluit wordt het artikel 67, 7° C van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen ingetrokken.

De opbrengst van de belasting op de meerwaarden bedoeld in artikel 67, 7° C van het Wetboek der Inkomstenbelastingen werd toegewezen aan de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest, op basis van de lokalisatie van die belasting. Deze middelen dienden te worden gereserveerd om de vergoedingen te betalen van de planschade zoals voorzien in artikel 37 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw, gewijzigd bij wet van 22 december 1970.

Aan de ene kant ontsnappen op deze wijze inkomsten aan de Vlaamse Gemeenschap terwijl terzelfdertijd de uitgaven in verband met de planschade voor rekening blijven van de Vlaamse Gemeenschap.

Impliciet houdt dit koninklijk besluit evenwel een wijziging in van artikel 15 van de gewone wet van 9 augustus 1980 ter hervorming der instellingen.

B. Overzicht van de diverse middelen

Wij willen hier nog even de opsomming uit de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen herhalen van de verschillende inkomsten die de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking staan :

1. niet eigen-fiskale middelen
2. een krediet ten laste van de Rijksbegroting
3. ristorno's van de opbrengst van sommige bij de wet vastgestelde belastingen
4. een eigen fiscaliteit
5. leningen

Van de vierde en de vijfde geboden mogelijkheden heeft de Executieve welbewust geen gebruik willen maken.

De andere inkomsten en de manier waarop ze berekend werden, worden hierna nader bepaald :

1. Eigen niet-fiskale middelen

Voor 1982 wordt het bedrag geraamd op 264,1 miljoen frank. Deze ontvangsten omvatten o.a. :

- a. de opbrengst van visverloven:
Aangezien het innen van de visverloven gebeurt via de postkantoren is het niet steeds mogelijk de juiste affectatie van de ontvangsten te bepalen. Een regeling terzake zal via het Overlegcomité met de Nationale Regering moeten getroffen worden.
- b. opbrengst van de houtkappingen:
Ook hier maakt de Nationale Regering bezwaren tegen het toekennen van de opbrengsten van de Gewesten omdat het toezicht over de bossen nog steeds gebeurt door personeelsleden van de centrale administratie.
- c. allerlei onvoorziene ontvangsten :
Onder de posten ((eigen ontvangsten» zullen alle onvoorziene ontvangsten, waaronder bv. terugvorderingen van ten onrechte gedane betalingen, kunnen aangerekend worden.

2. Een krediet ten laste van de Rijksbegroting

Dit krediet dient opgesplitst in meerdere delen.

- a. Dotatie voor kulturele en persoonsgebonden aangelegenheden (art. 4 van de gewone wet van 9 augustus 1980)
 - bedrag bepaald in de wet, te verhogen met de gemiddelde index van het jaar 1981, die 7,63 % beloopt en te verdelen volgens de bij de wet vastgelegde verdeelsleutel (55N - 45F)
 - resultaat voor de Vlaamse Gemeenschap (in miljoenen franken)

Titel I :	40.000 x 1,0763 = 43.052	x 0,55 =	23.678,6
Titel II :	7.000 x 1,0763 = 7.543,1	x 0,55 =	4.143,8
			<u>27.822,4</u>
- b. Krediet voor de kulturele uitgaven — nationale opvoeding (art. 7 van de gewone wet van 9 augustus 1980)
 - Krediet vastgesteld op basis van de behoeften
 - De Executieve stelde in haar beleidsverklaring dat bij de nationale overheid zou worden aangedrongen om een regeling te vinden voor het vaststellen van een gelijkvormige toepassing van het criterium op basis waarvan deze dotatie zal worden vastgesteld, die tegemoetkomt aan de werkelijke behoeften van de Vlaamse Gemeenschap. Dit standpunt werd trouwens verdedigd bij het Overlegcomité Regering-Executieven.

Voor het jaar 1982 werden volgende cijfers vastgelegd :

Titel I	2.288,0
Titel II	<u>27,3</u>
Totaal	2.315,3

c . Dotatie voor de gewestelijke aangelegenheden (art. 3 van de gewone wet van 9 augustus 1980)

- bedrag bepaald in de wet, te verhogen met de gemiddelde index van het jaar 1981, die 7,63 % beloopt, en te verdelen volgens de gewestelijke verdeelsleutel, omgeslagen over de twee grote gewesten.

De gewestelijke verdeelsleutel wordt als volgt bepaald :

- één derde in verhouding tot het bevolkingscijfer van elk Gewest
- één derde in verhouding tot de oppervlakte van elk Gewest
- één derde in verhouding tot de opbrengst van de personenbelasting in elk Gewest.

- Resultaat voor de Vlaamse Gemeenschap (in miljoenen franken)

Titel I :

$$15.000 \times 1,0763 = 16.144,5 \times 0,5718 = 9.231,0$$

Titel II :

$$24.000 \times 1,0763 = 25.831,2 \times 0,5718 = 14.770,2$$

Totaal 24.001,2

Deze bedragen werden vastgesteld op basis van de verdeelsleutel geldig voor het begrotingsjaar 1982 (t.t.z. gegevens met betrekking tot het jaar 1981).

De nieuwe gegevens voor het berekenen van de gewestelijke verdeelsleutel, maken het voorwerp uit van het koninklijk besluit van 22 april 1982, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad nr. 98 van 22 mei 1982.

In de Algemene Toelichting van de Ontvangsten en Uitgaven voor het begrotingsjaar 1982, op pagina 107, laatste alinea, wordt een aanpassing van de definitieve bedragen in functie van de juiste verdeelsleutel trouwens in het vooruitzicht gesteld. Het ingediende ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982 zal in die zin geamendeerd worden.

3. Ristorno's

- Ingevolge artikel 9 van de gewone wet van 9 augustus 1980 bepaalt de Rijksmiddelenbegroting de totale ristornobedragen plus de in artikel 10 genoemde belastingen en heffingen, welke geheel of gedeeltelijk toegewezen worden voor de vorming van die ristornobedragen.

- Hier stellen zich nog verschillende problemen :

a. Berekening van het bedrag.

Dit wordt gevormd door een percentage van het in artikel 3 of 4 van de gewone wet bedoelde totale krediet voor lopende uitgaven (Titel I) dat voor het vorige begrotingsjaar voor elke van die materies werd toegekend.

Dit percentage is ten minste gelijk aan het verschil tussen:

- enerzijds, de groeivoet van het totaal bedrag van de kredieten voor lopende uitgaven (Titel I) van het Rijk, andere dan die voor werkloosheid en rampen ;
- anderzijds de procentuele verandering van de geraamde gemiddelde index der consumptieprijzen voor het voorgaande jaar.

Als uitgangstelling werd door de Vlaamse Gemeenschap gesteld dat **vergelijkbare gegevens** dienen gehanteerd te worden, m.a.w. ofwel de initiële rijksbegrotingen van 1981 en 1982, ofwel de aangepaste begrotingen van 1981 en 1982.

De nationale regering maakt evenwel de vergelijking tussen 1981 aangepast en 1982 initieel, maar is bereid de vereiste korrektes door te voeren bij het vaststellen van het bijblad 1982 van de rijksbegroting.

b. Volgorde der belastingen :

In de Rijksmiddelenbegroting wordt volgende volgorde vastgelegd :

Gewesten :

- a) openingsbelasting op slijterijen van gegiste dranken
- b) belasting op automatische ontspanningstoestellen

Gemeenschappen

Kijk- en luistergeld

c. Verdeling der ristorno's tussen de verschillende Gemeenschappen en Gewesten.

Voor het kijk- en luistergeld stelt zich het probleem van de verdeling van de retributies gelokaliseerd in Brussel-Hoofdstad, waarvoor overleg tussen beide gemeenschappen en de nationale overheid vereist is. Bij de raming werd uitgegaan van een gelijke verdeling van de retributies aan beide Gemeenschappen.

De verdeling over de gewesten geeft geen aanleiding tot betwisting vermits de lokalisatie bekend is.

— Resultaat van de berekening.

Groei rijksbegroting 1982/ 1981 aangepast	: 9,90 %
Gemiddelde index van het jaar 1981	: 7,63 %
Verschil	2,27 %

Gewesten :

15.000,0 miljoen F x 2,27 % = 340,5 miljoen F

Gemeenschappen :

40.000,0 miljoen F x 2,27 % = 908,0 miljoen F

Resultaat voor het Vlaamse Gewest.

- openingsbelasting op slijterijen van gegiste dranken
184 x 0,5869 = 108,0 miljoen F

- belasting op automatische ontspanningstoestellen
(340,5 - 184) x 0,5297 = 82,9 miljoen F

Totaal 190,9 miljoen F

Resultaat voor de Vlaamse Gemeenschap.

- kijk- en luistergeld

908,0 x 0,5791 = 525,8 miljoen F

908,0 x 0,992 = 908,0 miljoen F

2

Totaal 570,9 miljoen F

4. Eigen fiscaliteit

Pro memorie.

5. Leningen

Eigen leningen ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap worden niet voorzien.

In de sektor Huisvesting evenwel is de Vlaamse Executieve bereid de schulden van het jaar 1982 te laten consolideren door middel van een konsolidatielening nadat de twee nationale huisvestingsmaatschappijen geregionaliseerd zijn.

Een dergelijke konsolidatielening zal de druk op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap met 2.384,7 miljoen frank verminderen.

Naast de in wet opgesomde inkomsten zijn nog andere middelen te vermelden.

6. Saldi van het verleden

- Het betreft niet-gebruikte kredieten, die op basis van wettelijke beschikkingen van jaar tot jaar werden overgedragen. Het ter beschikking stellen van deze kredieten aan Gemeenschappen en Gewesten belast de rijksbegroting 1982 niet, maar dient eerder gezien te worden als een thesaurieverrichting voor de Minister van Financiën, die bij het uitgeven van deze middelen door de Gemeenschappen en Gewesten de ervoor nodige geldmiddelen ter beschikking moet stellen.
- Vermits het ter beschikking stellen der saldi opgenomen werd in de nationale regeringsverklaring kan enkel gediskussieerd worden over de termijn, binnen dewelke dit zal gebeuren.

De korrekte bedragen ervan, die vrij hoog oplopen, moeten bepaald worden op basis van gegevens te verstrekken door het Bestuur van de Thesaurie.

Het bedrag ervan overtreft alleszins de onder deze rubriek ingeschreven inkomsten.

7. Om het begrotingsevenwicht te bereiken zullen niet-gebruikte saldi of saldo-gedeelten van de Fondsen (Titel IV, Afzonderlijke Sektie van de uitgavenbegroting - Tabel II) gereaffecteerd worden.

Aangezien deze saldi geen eigenlijke begrotingskredieten meer zijn dienen zij opnieuw opgenomen te worden in de Middelenbegroting.

8. Met hetzelfde doel zullen sommige op 3 1.12.1981 niet-gebruikte saldi van Titel II van de vroegere gewestbegroting geheel of gedeeltelijk geannuleerd worden. De globale massa van de te annuleren saldi-gedeelten afkomstig van de begroting 1980 en 1981 kunnen geraamd worden op 1.5 13,5 miljoen frank.

In afwachting van de annulatie van deze saldi-gedeelten via het decreet houdende eindregeling van de begroting 1981, zal de Executieve, door middel van een bestuurlijke maatregel de aanwending van deze saldi-gedeelten blokkeren.

De definitieve lijst van de begrotingsartikelen waarvan de saldi op 3 1.12.1981 geheel of gedeeltelijk voor annulering in aanmerking komen zal door de Executieve opgesteld worden ter gelegenheid van de eerstkomende budget-control.

III. Uitgaven

A. Voorstellingswijze van de Begroting

Vermits de begroting 1982 van de Vlaamse Gemeenschap op basis van de bij de decreten van 24 maart 1982 toegekende voorlopige kredieten in volle uitvoering is, werd bc-sloten in de voorstellingswijze van de begroting geen enkele ingrijpende verandering aan te brengen.

Het verleden heeft ons immers geleerd dat dergelijke wijzigingen, hoe verantwoord ook, de over meerdere departementen verspreide comptabiliteitsdiensten en het Bestuur van Thesaurie danig in de war zouden brengen en zouden overlasten met bijkomend werk, hetgeen aanleiding zou geven tot enorme vertragingen in de uitbetaling van schuldvorderingen en toelagen.

Indien de begroting 1983 tijdig kan worden opgesteld en worden goedgekeurd vóór 31 december 1982, zal hieraan geremedieerd worden.

In afwachting zullen wij ons moeten behelpen met de funktionele begroting, die ten behoeve van de bespreking in de verschillende Commissies van de Raad werd opgesteld. Hierbij werd uitgegaan van de bevoegdheidsopdeling in deze Commissies en deze van de verschillende Gemeenschapsministers.

1. Aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet

Zoals in het verleden worden de **ordonnancerende departementen** hier in de titels van de verschillende Sectoren aangeduid. Vermits de bevoegdheidsopdeling vastgelegd bij besluit van de Vlaamse Executieve van 18 januari 1982 deze indeling in Sectoren soms doorkruist, en meerdere Ministers kredieten beheren in dezelfde Sector of zelfs ingeschreven onder hetzelfde artikel, werden de ordonnancerende Ministers aangeduid door een letter, dit om verwarring met de cijfergegevens van artikels en codenummers te vermijden.

Alzo worden volgende Ministers bedoeld met de letters A, B, C, D en E.

A = De Voorzitter van de Vlaamse Executieve.

B = De Gemeenschapsminister van Cultuur

C = De Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg

D = De Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

E = De Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs.

2. Aangelegenheden bedoeld in artikel 107 quater van de Grondwet

Tabel II van de begroting werd eveneens om dezelfde praktische redenen opgemaakt in dezelfde vorm als de vroegere gewestbegrotingen.

In afwachting dat de Vlaamse Gemeenschap over een eigen administratie zal kunnen beschikken werden de ordonnancerende departementen, die de administratieve behandeling van de dossiers verzorgen, op dezelfde manier als vorige jaren aangeduid.

B. Nieuwe Uitgaven

1. Kabinetsuitgaven

Voor de eerste maal worden de kredieten van de kabinetten van de verschillende Gemeenschapsministers ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De opdeling over gemeenschaps- en gewestelijke aangelegenheden gebeurde op basis van de in artikel 74 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen opgesomde en in Executieve van 22 december 1982 toegewezen bevoegdheidspakketten.

Aldus werden volgende kabinetskredieten ingeschreven onder de aangelegenheden bedoeld in artikel 107 quater van de Grondwet.

Afdeling 01 Voorzitter van de Vlaamse Executieve
Gemeenschapsminister van Economie en Tewerkstelling

Afdeling 02 Gemeenschapsminister van Ondergeschikte Besturen en Gesubsidieerde Werken

Afdeling 03 Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting

Afdeling 04 Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting- en Natuurbehoud

Afdeling 05 Gemeenschapsminister van Huisvesting

Afdeling 06 Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Onder de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet werden volgende kabinetskredieten ingeschreven.

Sectie 01 Gemeenschapsminister van Cultuur

Sectie 02 Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg

Sectie 03 Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

Om praktische redenen werden deze laatste 3 reeksen kabinetskredieten ingeschreven onder Sector I - Cultuur.

De administratieve behandeling van de kabinetsdossiers van zowel de laatste 3 opgesomde kabinetten als deze ingeschreven onder de afdelingen 01 tot en met 06 van de gewestelijke aangelegenheden gebeurt door het personeel van de Culturele diensten en het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. Alhoewel de Vlaamse Gemeenschap nog steeds de logistieke steun van een eigen administratie moet missen, werd de samenstelling van de kabinetten binnen redelijke perken gehouden.

Zo kan het kabinet van een Gemeenschapsminister qua personeelscontingent vergeleken worden met dit van een nationale Staatssecretaris.

Alhoewel de Nationale Regering bij beraadslaging van de Ministerraad van 24 december 1981 besloot tot beloop van een bepaald contingent, de wedden en lonen van uit nationale departementen gedetacheerde rijksambtenaren niet terug te vorderen van gemeenschappen en gewesten, werden onder de artikel 11.02 niettemin de volle bedragen voor **al** het personeel **op jaarbasis** ingeschreven. Tenslotte werden enkele kredieten ingeschreven voor ((eerste uitrusting)). Deze zijn o.m. het gevolg van het feit dat 9 kabinetten, in plaats van 6 voordien, operationeel dienden te worden gemaakt.

2. Werkingsdotatie van de Vlaamse Raad

Om de hoger geciteerde redenen werd de globale werkingsdotatie voor de Raad ingeschreven onder een artikel van de begroting voor aangelegenheden bedoeld in artikel 107 quater van de Grondwet. Een splitsing van het krediet over twee artikels, één van Tabel I en één van Tabel II, zou trouwens in tegenspraak zijn met het specialiteitsbeginsel van de begroting, dat wil dat voor één en hetzelfde doel slechts een krediet mag worden voorzien.

C. Vergelijking van de begroting 1982 met deze van het jaar 1981

1. Aangelegenheden bedoeld in artikel 59 bis van de Grondwet

Om de begroting 1982 voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet te kunnen vergelijken met deze van het begrotingsjaar 1981 is het nodig de totalen van al de ordonnanceringskredieten te nemen.

De reden hiervoor dient gezocht in bepaalde herschikkingen tussen bepaalde kredieten van de Titels 1 en II enerzijds en de Delen 1 en II van Titel II anderzijds. Deze herschikkingen worden gemotiveerd door het specialiteitsprincipe van de begroting.

De vergelijking geeft volgende resultaten per Sector.

	1982			1981	Groei	
Sectoren	Titel 1	Titel II		Totaal Titels 1 + II		
		Deel	Deel II			
1. Cultuur	7.244,6	2.154,2	118,6	9.517,4	8.778,4	+ 8,4 %
II. Middenstand	644,6	45,0	—	689,6	646,7	+ 6,6 %
III. Verkeerswezen	193,2	311,5	51,3	556,0	634,6	— 12,4 %
IV. Volksgez. + Gezin	10.191,3	2.595,6	0,3	12.787,2	10.855,9	+ 17,8 %
V. Landbouw	17,1	—	0,8	17,9	20,4	— 12,3 %
VI. Econ. Zaken	139,6	—	—	139,6	128,8	+ 8,4 %
VII. Dotaties	170,9	40,0	—	210,9	170,9	+ 23,4 %
VIII. Tew. + Arbeid	1.074,7	—	272,0	1.346,7	1.394,8	— 3,4 %
IX. Nat. Opvoed.	5.002,0	—	61,4	5.063,4	4.477,6	+ 13,1 %
X. Justitie-Jeugdb.	2.201,0	—	3,0	2.204,0	2.394,5	— 8,0 %
XI. Wetenschapsbel.	—	—	—	—	15,0	—
XII. Binnenl. Zaken	—	5,0	—	5,0	10,0	— 5,0 %
Totaal	26.879,0	5.151,3	507,4	32.537,7	29.527,7	+ 10,2 %

Commentaar bij deze cijfers.

Sector I - Cultuur

De relatief grote stijging met 8,4 % is vooral te wijten aan twee factoren, nl. :

- nieuwe kredieten voor drie gemeenschapskabinetten ten belope van 236,8 miljoen frank
- verhoging met 385,0 miljoen frank van het krediet ingeschreven voor het investeringsfonds van de B.R.T.
De belangrijke verhoging van dit krediet is bestemd voor het door de Executieve goedgekeurde investeringsplan van de B.R.T. voor de vervanging van de technische apparatuur. Dit programma loopt over 5 jaren en de raming beloopt 2 miljard frank.
Conform het op 10 maart 1982 door de Executieve goedgekeurde investeringsplan wordt ook hier het prefinancieringssysteem vervangen door gesplitste kredieten (vastleggingen + ordonnanceringen).

Sector II - Middenstand

In vergadering van 6 mei 1982 keurde de Executieve een extra krediet van 45 miljoen frank goed als tussenkomst in de **leningslasten** van het Instituut voor de Voortdurende Vorming van de Middenstand voor de verwerving van een onroerend goed.

Sector III - Verkeerswezen

De vermindering is hier het gevolg van een teruglopen van de ordonnanceringskredieten voor investeringen. De achterstand in de betalingen van voorgaande jaren is intussen ingelopen, zodat opnieuw een meer normale verhouding van 70 % van de vastleggingskredieten als ordonnanceringen mag verwacht worden.

Sector IV - Volksgezondheid en Gezin

De belangrijke groei vindt hier zijn oorsprong vooral in de toename van de jaarlijkse basisdotatie aan het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen, die van 932,3 miljoen in 1981 oploopt tot 2.493,0 miljoen frank in 1982.

Alhoewel dit eerste bedrag d.m.v. verschillende deliberaties in 1981 reeds verhoogd werd tot 1.509,3 miljoen frank (te regulariseren d.m.v. het bijblad) is de stijging met 938,7 miljoen F het gevolg van de toenemende betalingslasten van het tot op heden in voege zijnde prefinancieringssysteem.

Sector V - Landbouw

Bij de behandeling van de Rijksmiddelenbegroting werd in de kamercommissie een amendement aanvaard waarbij de mogelijkheid geopend wordt om de voor inningskosten verrichte terugbetalingen aan de Belgische Schatkist, waartoe de Europese Gemeenschappen gehouden zijn, te bestemmen tot het dekken van de uitgaven van het landbouwfonds, opgericht bij de wet van 29 juli 1955, tot beloop van een bedrag dat overeenkomt met de nationale financieringslast van de bijzondere maatregelen die in aanmerking komen voor bijstand uit de Afdeling Oriëntatie van het E.O.G.F.L. van de gemeenschappelijke acties bedoeld in artikel 6 van de verordening (E.E.G.) nr. 729/70 en van de uitgaven van alle aard voortvloeiende uit de maatregelen van de E.E.G. betreffende de bestrijding van de dierenziekten. Inzake het naschools landbouwonderwijs begrepen in de gemeenschappelijke acties, waarvan sprake hiervoor worden de te bestemmen terugbetalingen en tussenkomsten, voor 1982 geraamd op 38 miljoen F voor de Vlaamse Gemeenschap en gestort op het speciaal fonds 66.05 van de Afzonderlijke Sectie : «Fonds voor de beroepsscholing in de landbouw en sociale-economische voorlichting».

Sector VI - Economische Zaken

In vergadering van 15 december 1981 keurde de Executieve een deliberatie goed, waarbij de kredieten voor het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw, verhoogd werden met 10,8 miljoen frank.

Deze verhoging was noodzakelijk om de verbintenissen voor het verlenen van specialisatiebeurzen, door het 1. W.O.N.L. in 1980 aangegaan, te kunnen honoreren in 1981, en een verantwoorde opdeling van de beurzen tussen Nederlandstalige en Franstalige kandidaten te verzekeren.

Sectie VII - Dotaties

De verhoging met 40 miljoen van de dotatie aan het N.C.C. is het gevolg van een principiële beslissing van de vorige Executieve, waarbij deze besloot het geplande peuterplan in Brussel verder uit te voeren.

Hiervoor werd in 1981 een extra krediet van 27 miljoen F bij beraadslaging ter beschikking gesteld. Voor de volgende 4 jaren werd de principiële inschrijving van een extra krediet van telkens 40 miljoen frank voorzien.

Sector VIII - Tewerkstelling en Arbeid

Tijdens het begrotingsdebat van 1 april 1982 besloot de Executieve een aanpassing van de bestaande regeling door te voeren, waardoor vanaf 1982 de omschakelingspremie wordt teruggebracht op maximum de helft van het verschil tussen het laatst uitbetaalde loon en de werkloosheidsuitkering.

Dit moet een besparing van ± 150 miljoen frank opleveren.

Sector IX - Nationale Opvoeding

De Executieve besloot in vergadering van 1 april 1982 de kredieten van deze Sector, met uitzondering van de secties 40 en 41, te beperken tot de dotatie, toegewezen door de Nationale Overheid (2.288,0 miljoen frank in Titel I en 27,3 miljoen frank in Titel II).

Aldus kon voor de studietoelagen slechts een bedrag van 1.711,3 miljoen frank (Titel 1) worden ingeschreven, daar waar de verplichtingen voor het schooljaar 1981-1982 de som van 1.509,7 miljoen frank belopen en de voor het schooljaar 1982-1983 vóór 31 december 1982 te betalen uitgaven, 1.834,8 miljoen frank bedragen. Met de beschikbare middelen (1.711,3 miljoen frank + 442,3 miljoen beschikbare reserves) kan voor het schooljaar slechts een deel, nl. 643,9 miljoen frank van de geraamde toelagen worden uitgekeerd.

Alhoewel er t.a.v. het schooljaar 1981-1982 dus reeds een inhaalmaneuver gebeurt, zal de Executieve n.a.v. de budget-control in het najaar naar een oplossing zoeken om bijkomende middelen te vinden om de nog resterende achterstand geheel of gedeeltelijk in te lopen.

Wat het Kunstonderwijs betreft dient gewezen op het feit dat de jaarlijkse onderschatting der kredieten, die steeds geregulariseerd werden via de rekeningwet thans ongedaan werd gemaakt door als basis de vastgelegde kredieten 1981 te nemen.

Het betreft hier immers vooral kredieten voor lonen en wedden, betaald via het stelsel van de vaste uitgaven, waarbij de voorziene kredieten overschreden kunnen worden. Vermits vanaf 1 januari 1980 Gemeenschappen en Gewesten ook de financiële autonomie bekomen hebben, dienen zij ook eventuele kredietoverschrijdingen zelf te financieren. Het spreekt vanzelf dat in die omstandigheden deze kredieten exacter dienden te worden berekend teneinde overschrijdingen zoveel mogelijk te vermijden.

Sector X - Justitie - Jeugdbescherming

De vermindering met $\pm 8\%$ werd doorgevoerd op basis van het verslag van de Inspectie van Financiën.

Het betreft kredieten voor onderhoud, opvoeding, begeleiding in gezinsverband en hulpverlening aan minderjarigen, die het voorwerp uitmaken van een maatregel in het kader van de gerechtelijke bescherming.

Bij de budget-control in het najaar zal een evaluatie gemaakt worden van de beschikbare kredieten in functie van de vastgestelde noden.

2. Aangelegenheden bedoeld bij artikel 107quater van de Grondwet

Vergelijkende tabel van de ordonnanceringskredieten

	1981	1982	Stijging in absolute cijf.	Groeivoet t.a.v. 1981
Titel 1	11.957,5	15.985,9	4.028,4	33,7
Lopende Uitgaven				
Titel II	10.459,4	13.676,3	3.216,9	30,8
Kapitaalsuitgaven				
Totaal	22.416,9	29.662,2	7.245,3	32,3

Een vergelijking van de uitgavenbegroting voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet voor het begrotingsjaar 1982 met de gewestbegroting 1981 dient met omzichtigheid benaderd te worden.

Bij het opstellen van de gewestbegroting 1981 werd rekening gehouden met de kredietsaldi die op 31.12.1980 ingevolge de begrotingsruiter, vervat in artikel 2 van het begrotingsdecreet, automatisch overgedragen werden naar het begrotingsjaar 1981. Hieruit volgt dat de begrotingskredieten van 1981 slechts gedeeltelijk de werkelijke behoeften voor dat begrotingsjaar dekten.

De Vlaamse Executieve heeft bij het bepalen van haar begrotingsbeleid geopteerd voor een terugkeer naar de budgettaire orthodoxie en in het bijzonder naar het principe van de annaliteit van de begroting. Daartoe heeft zij twee maatregelen genomen :

- a. het schrappen van de begrotingsruiter die de automatische overdracht van de saldi van de niet-gesplitste kredieten mogelijk maakte (artikel 2 van het begrotingsdecreet van 1981 en vorige jaren) ;
- b. bij het opstellen van de begroting 1982 werd geen rekening gehouden met de saldi van de niet-gesplitste kredieten die op 31.12.1981 beschikbaar waren. Met andere woorden, bij het opstellen van de begroting 1982 werd uitsluitend rekening gehouden met de werkelijke behoeften voor 1982.

Nochtans kan deze, door de Executieve genomen optie, slechts gedeeltelijk aansprakelijk gesteld worden voor de forse stijging van de begrotingskredieten.

Ter illustratie volgt hierna een bondige bespreking van enkele grote posten die de stijging van de begrotingskredieten (in absolute cijfers) hebben veroorzaakt.

Titel I: Lopende Uitgaven

	1981	1982
1. Algemene Zaken :		
— werkingskosten kabinetten	—	410,2
— dotatie aan de Raad	8,0	156,0
— uitbouw werking C.O.I.	20,0	63,0
2. Economische expansie F.E.E.R.R.	3.854,0	4.425,0
3. Huisvesting (globaal)	5.988,5	7.796,3
Hierin zit een stijging van de correlatieve intresten voor een bedrag van 1.292,8 miljoen frank en een stijging van de premies bij aankoop van een éénsgezinswoning voor een bedrag van 403,2 miljoen frank.		
4. Water en Leefmilieu (globaal)	901,6	1.399,4
Deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van de correlatieve intresten met 467,0 M (1.192,0 in 1982 t.a.v. 725,0 M in 1981)		
5. Ondergeschikte Besturen en Gesubsidiëerde Werken	691,5	1.078,2
De globale verhoging van het krediet voor deze sector, nl. 386,7 M is bijna uitsluitend het gevolg van de stijging van de correlatieve intresten met een bedrag van 385,0 miljoen frank.		

Titel II : Kapitaalsuitgaven

Deel 1: Uitvoering van het investeringsprogramma :

	1981	1982
Ordonnanceringskredieten :	2.716,7	5.501,8

Het verschil van 2.716,7 M is voornamelijk het gevolg van de stijging van de ordonnanceringskredieten nodig voor de uitvoering van artikel 33 van de Huisvestingscode (Wet Brunfaut) voor een bedrag van 1.404,0 M. en van de stijging voor een bedrag van 1.024,1 M. nodig voor het financieren van de subsidies aan ondergeschikte besturen voor het uitvoeren van werken in verband met de waterzuivering.

Deze laatste verhoging is het gevolg van het uitschakelen van het systeem van debudgettering in deze sector, terwijl voor het financieren van de infrastructuurwerken in de sociale woningbouw in 1981 grotendeels beroep werd gedaan op de saldi van de ordonnanceringskredieten die toen beschikbaar waren.

Deel II: Kredieten niet bestemd voor de uitvoering van het investeringsprogramma :

	1981	1982
Ordonnanceringskredieten :	7.742,7	8.174,5

De stijging van 43 1,8 M. is voornamelijk het gevolg van de verhoging van de kredieten van het F.E.E.R.R. voor een bedrag van 277,7 M. en van de verhoging van de correlatieve kredieten (aflossingen van leningen) in de sector Huisvesting (3 15,0 M.) en in de sector Ondergeschikte Besturen (79,0 M.).

Deze verhogingen worden gedeeltelijk gecompenseerd door een vermindering van 200,0 M. voor de financiering van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (G.I.M.V.).

D. Instellingen van Openbaar Nut

- a. Voor het eerst sinds de hervorming van de instellingen wordt aan de Raad de begroting van een Vlaamse parastatale instelling ter goedkeuring voorgelegd. Het betreft hier de begroting van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest, opgericht bij decreet van 2 juli 1981. Bij toepassing van artikel 12 § 2 van hetzelfde decreet wordt deze maatschappij ingedeeld onder categorie A van de instellingen van openbaar nut, vermeld in de wet van 16 maart 1954.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 7 § 2 van het koninklijk besluit van 30 juli 1981, houdende vaststelling van de statuten van O.V.A.M., wordt de door de Vlaamse Executieve goedgekeurde begroting van O.V.A.M. opgenomen in titel III van tabel II van onderhavig ontwerp van begrotingsdecreet.
Het totaal van de voor 1982 geraamde ontvangsten en uitgaven bedraagt 149.350.000 frank.

- b. Terzelfdertijd wordt bij toepassing van artikel 3 §2, al. 2 van de wet van 16 maart 1954 de begroting voor het jaar 1982 van de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken (W.Z.K.) als bijvoegsel onder tabel II aan onderhavig ontwerp van begrotingsdecreet aan de Raad medegedeeld.

IV. Het investeringsprogramma van de Vlaamse Gemeenschap

Het investeringsprogramma voor het jaar 1982 werd door de Vlaamse Executieve goedgekeurd in vergadering van 10 maart 1982. Voor de periode januari-juni 1982 werd het voor 50 % vrijgegeven.

Het globaal programma (gemeenschaps- en gewestelijke aangelegenheden) bedraagt 39.592 miljoen F. In vergelijking met het programma 1981 betekent dit een verhoging met 6,8 %.

Het programma van de Vlaamse Gemeenschap vertegenwoordigt meer dan 35 % van het nationale investeringsprogramma en is dus een belangrijk macro-economisch instrument. Niet enkel door een verhoging van het volume van het programma wil de Executieve de impact van het Vlaams investeringsprogramma versterken. De 6,8 % verhoging gebeurde daarom niet lineair, maar selectief. Hierdoor werden de produktieve arbeidsintensieve componenten van het programma meer ondersteund.

Enkele voorbeelden :

** De Vlaamse Executieve wil in 1982 werk maken van de stadsvernieuwing. De fase van studie en conceptie is voorbij. In 1981 werd niets vastgelegd. Voor 1982 wordt 500 miljoen F. voorzien, als toelage aan openbare instanties en 100 miljoen F. als toelagen aan particulieren.*

** Milieuzorg*

De kredieten voor het bouwen van waterzuiveringsinstallaties en huisvuilverwerkingsinstallaties belopen in 1982 resp. 4.550 miljoen F. en 775 miljoen wat een verhoging met resp. 19,6 % en meer dan 50 % betekent t.o.v. 1981.

** Voor de zeer arbeidsintensieve werken van de ondergechikte besturen wordt een totaal subsidiepakket voorzien van 2.875 miljoen F. Dit betekent een verhoging met 15 % tegenover de verwezenlijkingen in 1981.*

** Restauraties aan privé-gebouwen*

Voor deze erg intensieve investeringen werd het vastlegingskrediet van 77,4 miljoen F. in 1981 verhoogd tot 100 miljoen F., hetgeen op basis van een maximaal toelagepercentage van 60 % werken voor minimum 167 miljoen F. toelaat.

** Aanleg en uitrusting van toeristische centra*

Het in 1981 voorzien bedrag van 172,1 miljoen aan vastlegingskredieten werd verhoogd tot 220 miljoen F.

Daarenboven is de economische impact groter dan de cijfers laten vermoeden.

Een groot deel van het programma bestaat immers uit investeringstoelagen die variëren van 30 tot 100 %. Rekening houdend met de toegepaste subsidiepercentages kan gesteld worden dat het Vlaamse programma betrekking heeft op een werkenpakket van meer dan 50 miljard.

Tenslotte zal de uitvoering van het investeringsprogramma elke trimester aan een evaluatie onderworpen worden. In functie van de verrichte of niet-verrichte vastleggingen kan het programma dan herzien en aangepast worden. Hierdoor wil de Executieve een hoge realisatiegraad van het programma verzekeren. In 1981 werd het totaal operationeel programma voor 93,6 % vastgelegd.

INVESTERINGSPROGRAMMA 1982 (Gemeenschapsmateries)

	Operationeel programma	Vastlegging 1981	Progr . 1982
Gemeenschapsminister van Cultuur			
<i>1. Sector Cultuur</i>			
Sectie 32			
art. 63.01 — Toelagen culturele infrastructuur	294,7	282,0	300,0
art. 63.02 — Toelagen sport infrastructuur	329,8	346,7	330,0
art. 63.04 — Toelagen infrastructuur bibliotheken	126,1	76,1	100,0
art. 63.06 — Toelagen speelpleinen	15,0	8,2	10,0
art. 71.01 — Rij ksinitiatieven (sport + cultuur)	568,6	590,7	550,0
Sectie 33			
art. 51.01 — Restauraties privé-gebouwen	77,4	96,3	100,0
art. 63.03 — Restauratie Openb. gebouwen	206,7	218,1	200,0
art. 63.04 — Prijzen modelgemeenten	—	—	—
<i>2. Sector Verkeerswezen</i>			
Sectie 32			
art. 51.11 — Toelagen sociaal toerisme	170,0	169,9	170,0
art. 51.12 — Toelagen region. toer. uitrusting privé	30,0	30,0	20,0
art. 63.06 — Toelagen region. toer. uitrusting Openb.	32,4	32,4	35,0
art. 71.01 — Rij ksinitiatieven (o.a. Jeugdherbergcentr .)	172,1	173,2	220,0
art. 71.03 — Wandel + fietspaden	1,0	—	—
Instellingen			
B.R.T.	624,7	?	400,0
Subtotalen	2.648,5	2.023,6	2.435,0
<i>Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg en Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid</i>			
<i>Sector Volksgezondheid</i>			
Fonds voor bouw ziekenhuizen en medische sociale inrichtingen	2.568,0	2.567,9	4.500,0
Correlatieve machtigingen (fonds voor bouw ziekenhuizen)	1.350,0	1.349,9	
Subtotalen	3.918,0	3.917,8	4.500,0

	Operationeel programma	Vastlegging 1981	Progr . 1982
Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg			
<i>1. Sector Volksgezondheid</i>			
Sectie 36			
art. 51.83 - Kinderkribben	70,0	47,8	60,0
Sectie 38			
art. 51.82 — M.P.I.'s	45,0	39,4	40,0
art. 51.90 — Dienstencentra	10,0		2,0
art. 63.83 — Openbare hygiëne	4,0	0,6	—
nieuw art. — Flats	—	—	300,0
Correlatieve machtigingen	290,0	288,7	—
<i>2. Sector Tewerkstelling</i>			
Sectie 39			
art. 74.08 — Migranten	8,0	—	—
<i>3. Sector Wetenschapsbeleid</i>			
Sector 36			
art. 01 .01 - Wetenschap. studies	17,0	15,5	—
<i>4. Sector Binnenlandse Zaken</i>			
Sectie 36			
art. 63 .01 — Terreinen voor nomaden	12,0	5,2	10,0
Subtotalen	456,0	397,2	412,0
Algemeen totaal	7.022,5	6.338,6	7.347,0

Gemeenschapsminister van Ondergeschikte Besturen en Gesubsidieerde Werken

Afdeling 43

art. 63.02 — Subsidies voor werken aan kerken, enz...	526,8	524,1	500,0
art. 63.06 — Subsidies voor schade aan openbare gebouwen door onweer, enz.	2,0	—	—
art. 63.08 — Kleine Toelagen voor werken ondergeschikte besturen	7,0	10,3	10,0
art. 63.09 — Subsidies voor werken aan lekenhuizen	—	—	25,0
Correlatieve machtiging voor subsidies van werken van ondergeschikte besturen	2.873,0	2.491,9	2.875,0
Subtotalen	3.408,8	3.026,3	3.410,0

	Operationeel programma	Vastlegging 1981	Progr . 1982
Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud			
<i>Afdeling 33</i>			
art. 52.01 — Toelagen aan particulieren in het kader van stadsvernieuwing	77,6	—	100,0
art. 61.20 — Ruilverkavelingen	450,0	446,3	500,0
art. 63.10 — Toelagen aan ondergeschikte besturen voor aankoop groene zones	70,0	34,4	50,0
art. 63.12 — Toelagen aan ondergeschikte besturen voor beplanting en aanleg groene ruimten	32,8	—	25,0
art. 63.21 — Toelagen aan ondergeschikte besturen voor stadsvernieuwing	388,0	—	500,0
art. 71.09 — Aankoop gronden voor aanleg groene ruimten	300,0	188,9	150,0
art. 73.11 — Aanleg van openbare groene ruimten	35,0	26,0	25,0
<i>Afdeling 34</i>			
art. 61.05 — Aankoop en aanleg industrie- en ambachtelijke zones	670,0	417,0	500,0
<i>Afdeling 36</i>			
art. 61.01 — Grondfonds	77,6	—	100,0
<i>Afdeling 40</i>			
art. 63.20 — Verbetering landbouwwegen en waterhuishouding landbouwgronden	450,0	448,1	500,0
art. 73.20 — Werken aan onbevaarbare waterlopen, polders en wateringen	300,0	252,4	480,0
<i>Afdeling 41</i>			
art. 63.60 — Toelagen aan ondergeschikte besturen voor bosbouwkundige werken	13,0	2,0	5,0
art. 71.60 — Verwerving van bossen, duinen, enz...	584,0	616,2	100,0
art. 73,60 — Investerings voor produktievermeerdering bossen	23,0	19,0	20,0
Subtotalen	3.471 ,0	2.450,3	3.055,0
Gemeenschapsminister van Huisvesting			
<i>Afdeling 36</i>			
art. 51.06 — Infrastructuur sociale woonwijken (art. 80 Huisvestingscode)	2.192,5	1.884,1	2.100,0
Machtiging tot aangaan van verbintenissen			
— Nationale Maatschappij voor de Huisvesting	10.000,0	10.000,0	8.000,0 + 1 .000,0 (1)
— Nationale Landmaatschappij	4.500,0	4.500,0	4.050,0
— Woningfonds	4.000,0	4.000,0	4.200,0
Subtotalen	20.692,5	20.384,1	19.350,0

(1) Aan de NMH wordt een machtiging van 8.000,0 miljoen toegestaan.

De werkgroep begroting is unaniem akkoord dit bedrag met 1 .000,0 miljoen te verhogen op voorwaarde dat de nodige maatregelen worden genomen om de lasten ten nadele van de begroting van het Vlaams Gewest te verminderen.

	Operationeel programma	Vastlegging 1981	Progr . 1982
Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs			
<i>Afdeling 40</i>			
art. 51.80 — Waterleidingen en drinkwatervoorziening	170,0	160,0	250,0
art. 63.84 — Subsidies aan ondergeschikte besturen voor bouw waterzuiveringsinstallaties	1.575,0	1.526,5	4.150,0
Correlatieve machtiging voor waterzuiveringsinstallaties	2.773,0	2.751,9	400,0
art. 73.81 — Moerriool langs Albertkanaal	20,0	96,5	160,0
art. 61.85 — Waterwerken op industriezones	19,9	15,2	10,0
art. 61.86 — Respirometer	—	—	25,0
art. 61.87 — Verwerking vaste afvalstoffen	500,7	445,8	775,0
art. 61.88 — Geluidshinder	117,6	72,0	40,0
art. 63.85 — Sanering stortterreinen	—	—	20,0
art. XX.XX — Afvalmaatschappij, bouw, installaties	—	—	—
	5.176,2	5.067,9	5.830,0
art. 61.XX — Aankoop gebouwen Vlaamse Gemeenschap	—	—	500,0
art. xx.xx. — Slachthuizen (te budgetteren)	170,0	103,9	100,0 (1)
Algemeen totaal	32.918,5	31.032,5	32.245

(1) Valt onder de bevoegdheid van de Minister van Ondergeschikte Besturen en Gesubsidieerde Werken.

V. Toelichting van de gemeenschapsministers met betrekking tot hun bevoegdheden

A. Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Vlaanderen leeft niet op een economisch eiland. Dat in onze regio, nog meer dan in het hele land, zo'n belangrijk gedeelte van de bevolking rechtstreeks of onrechtstreeks van de internationale handel leeft, brengt mee dat wij ook meer dan anderen de invloed ondergaan van de internationale economische conjunctuur. «Krisis» is vandaag een internationaal gegeven met veel gezichten : inflatie, werkloosheid, onaangepaste industriële structuren, investeringsmoeheid, gebrek aan dynamisme, verlies aan slagkracht op internationale markten... Veel van die symptomen treden gecombineerd op en dreigen doelmatige acties om de crisis om te buigen, te ontmoedigen. Toch is er geen uitweg uit de moeilijkheden indien niet resoluut gekozen wordt voor een offensieve strategie, die niet zozeer een symptomatische behandeling wordt maar werkelijk de kwalen bij de oorsprong bestrijdt. Zo'n beleid wil de Vlaamse regering uitbouwen, ondermeer door de beschikbare middelen optimaal in te zetten. Waar die inzet gebeurt is grotendeels afhankelijk van de gemaakte diagnose. Over detailpunten van die diagnose bestaan wellicht verschillen naargelang de beleidsverantwoordelijke. Over het fundamentele bestaat echter een ruime mate van overeenstemming.

Een **eerste zwak punt** ligt bij de mededingingskracht van onze industrie. Ongetwijfeld zijn er bloeiende bedrijven en hun inspanningen verdienen lof en aanmoediging. Toch zijn tal van ondernemingen of zelfs bedrijfstukken niet meer slagvaardig genoeg. Dit is lang niet steeds op de rug van relatief hoge loonkosten te schuiven hoewel dit uiteraard ook een faktor kan zijn. Tijdig alert zijn voor zich wijzigende marktomstandigheden — nationaal en internationaal — is ondermeer even belangrijk om op een gegeven ogenblik afzetproblemen te voorkomen met alle gevolgen vandien voor de leefbaarheid van het bedrijf en het behoud van de werkgelegenheid. Een gezond financieel beheer dat voorzichtigheid paart aan durf en bereidheid om berekende risico's te nemen, is een andere troef die toelaat («op de markt te blijven»)).

Een **tweede bron — actueel of potentieel — van moeilijkheden** voor onze Vlaamse economie ligt hierin dat voor een aantal belangrijke sectoren de uiteindelijke beslissingscentra niet in onze regio liggen maar ver daarbuiten. Vlaanderen is erin geslaagd jarenlang buitenlandse investeringen aan te trekken die mede de snelle economische opgang van onze regio mogelijk hebben gemaakt.

Deze sterke in tijden van voorspoed is een zwakte in tijden van crisis. Willen we geen reus op lemen voeten zijn, dan dient het beleid zorgvuldig te worden afgestemd op een dubbel objectief. Enerzijds moeten wij trachten die vreemde investeringen aan te trekken die in de toekomst met grote zekerheid stabiel zullen blijven. Anderzijds moet op tijd het verdwijnen of inkrimpen van bepaalde activiteiten worden voorzien, zodat ze tijdig kunnen vervangen worden door «vers bloed») onder de vorm van binnenlands'en buitenlands kapitaal voor de oprichting van toekomstgerichte industriële bedrijven.

Een **derde oorzaak van zwakte** ligt in het zich wijzigend patroon van de internationale handel. Nieuwe industrielanden slagen erin, zowel omwille van kostenfactoren (lage lonen) als toegenomen kennis of productiviteit, de traditionele industrielanden onder zware concurrentiedruk te brengen voor tal van produkten. Dit stelt meteen het probleem van een zich wijzigende internationale arbeidsverdeling en de vraag naar een nieuwe internationale economische orde. Dit zijn geen typisch Vlaamse vraagstukken, maar problemen waarmee de hele ((westerse) wereld heeft af te rekenen. Belangrijk voor onze regio is nochtans dat Vlaanderen zich niet aan die evolutie kan onttrekken. Een evolutie die — industrieel gezien — het karakter aanneemt van een revolutie.

In de geschiedenis zijn periodes van stijgende welvaart steeds het gevolg geweest van industriële revoluties. De eerste had plaats in de achttiende en negentiende eeuw en droeg de naam «mechanisatie». De ontwikkeling van de stoommachine speelde er een grote rol in. De tweede was die van na de tweede wereldoorlog en werd ondermeer gekenmerkt door het intens gebruik van petroleum en andere koolwaterstoffen. Goedkope brandstoffen maakten inderdaad een spectaculaire ontwikkeling mogelijk van autonijverheid, lucht- en ruimtevaart.

Tal van plastics traden op grote schaal in de plaats van traditionele produkten zoals staal en natuurlijke vezels. Nu is een **derde** industriële revolutie aan de gang, die vooral zichtbaar is in de spectaculaire ontwikkeling van de micro-electronica, de chip met al zijn toepassingen.

Indien Vlaanderen verzuimt in te haken op die nieuwe industriële revolutie, dan zal ze aan onze streek voorbijgaan en wordt op termijn de werkgelegenheid eerder geschaad dan gebaat. Misschien is het ((vijf voor twaalf)), maar te laat is het zeker niet : Vlaanderen beschikt over het nodige potentieel aan kennis en kunde om zich internationaal waar te maken in verschillende deelgebieden van die derde industrialisatiegolf. Op termijn kan daardoor meteen ook een belangrijke tertiaire activiteit ontstaan of gehandhaafd blijven.

Tot daar, schematisch, enkele voorname elementen van diagnose. Er zijn er ongetwijfeld nog andere, zoals de internationale monetaire kontekst, maar de Vlaamse regering heeft er weinig of geen vat op. Voor de drie vermelde aspecten kan zij echter wél zoden aan de dijk zetten.

Vooreerst het herstel van de competitiviteit der ondernemingen. De nationale regering levert reeds een niet te onderschatten inspanning om via macro-economische maatregelen van diverse aard (monetaire, financiële, fiskale) een bedrijfsvriendelijk en economisch klimaat tot stand te brengen. De Vlaamse Executieve is nochtans van oordeel dat louter macro-economische maatregelen — hoe nuttig en noodzakelijk ze ook mogen wezen om het bedrijfsleven te stimuleren — niet volstaan.

Er moet een gemeenschappelijk élan en een gemeenschappelijke kijk op de toekomst aanwezig zijn bij allen die op het vlak van onderzoek, beleid en produktie verantwoordelijkheid dragen. Slechts dan kan men hopen uiteindelijk een optimale allokatie van schaarse middelen (en ik denk hier uiteraard ook aan financiële middelen) tot stand te brengen. Zoiets perfect realiseren is geen gemakkelijke opdracht. Het is een collectieve taak waarin ondermeer vorsers, ondernemers en kaders met een toekomstgerichte visie moeten zoeken naar vormen van daadwerkelijke **samenwerking en efficiënte taakverdeling**. Dit veronderstelt op zijn beurt echter een beter georganiseerde **uitwisseling van informatie**.

De Vlaamse regering heeft zich voorgenomen op dat vlak allerlei stimulerende initiatieven te nemen. Op die manier hoopt zij meteen de ondernemerslust en ondernemerswil nog meer **direct** aan te wakkeren dan via de gangbare macro-economische maatregelen zoals fiscale stimuli en rentebonificaties. Zo zullen een reeks technologiedagen (T-dagen) worden georganiseerd rond een drietal basistechnologieën en zeven daarmee verbonden toepassingstechnologieën. Micro-electronica, biotechnologie en nieuwe materialen (zoals de neo-keramische produkten) zijn die basistechnologieën. En als daarop gesteunde toepassingsgebieden kozen we: burotica, lucht- en ruimtevaart, robotica, alternatieve energie, agro-industrie, medische apparatuur en telecommunicatie. Deze T-dagen willen tegelijk **informatief** en **creatief** zijn. **Informatief** omdat zij aan alle geïnteresseerden informatie willen verstrekken over de marktevolutie, de stand van het onderzoek, de bestaande projecten en het toepassingspotentieel van de voorgestelde technologieën. **Creatief** niet alleen door het voorstellen van nieuwe projecten maar evenzeer (en wellicht nog meer) door het samenbrengen van geïnteresseerde partners voor het realiseren van die nieuwe projecten : industrie, studie bureau's, onderzoekscentra, financiers.

Op die manier hoopt de Vlaamse regering een **impuls te geven tot de industriële valorisatie van Vlaanderens potentieel aan kennis en kunde**. Essentieel is uiteraard dat het bedrijfsleven **dynamisch inspeelt** op die geboden kansen. Ter bekroning van de T-dagen organiseert de Vlaamse regering van 3 tot 7 mei 1983 een internationale technologiebeurs onder het motto «Flanders Technology». Daar zullen hoogtechnologische produkten van procédé's worden voorgesteld, octrooien en licenties worden aangeboden en seminars en colloquia worden gehouden.

Tegelijk worden tal van andere initiatieven gestimuleerd :

- verbetering van de kwaliteitszorg en uitbreiding van het aantal bedrijven met kwaliteitscertificaat ;
- oprichting van nieuwe technologiegroepen naar het concept van FLAG;
- bevordering van de valorisatie van de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek ;
- opleiding en omscholingsprogramma's om jongeren en werknemers voor te bereiden op het gebruik van de nieuwe technologieën.

Al deze initiatieven zijn er uiteindelijk op gericht onze economische structuren te verbeteren en op die manier de creatie van nieuwe produkten te verhogen, nieuwe afzet- en exportmogelijkheden te scheppen voor onze bedrijven en in dit hele proces nieuwe, zelfs betere, werkgelegenheid tot stand te brengen.

Met deze politiek bevinden we ons meteen op de goede golflengte om substantieel bij te dragen tot het uitschakelen van kwaal nummer drie waarover hoger werd gesproken: het in stand houden van industriële structuren die in het licht van een opkomende nieuwe internationale arbeidsverdeling niet meer verantwoord zijn. Zonder in de plaats te willen treden van het privé-initiatief zal de Vlaamse overheid bovendien ook via de GIMV de derde industriële revolutie steunen.

De nadruk op het stimuleren van een actief en dynamisch ondernemersgedrag betekent niet dat zomaar wordt afgestapt van alle betoelaging in het kader van de expansiewetgeving. De middelen die daarvoor ter beschikking staan, zullen echter veel selectiever worden ingezet en volgens duidelijk ke prioriteiten, waarbij het sociaal-economisch en werkgelegenheidseffekt voldoende nadruk zullen krijgen.

Ook voor de hulp aan ondernemingen in moeilijkheden zal het beleid kritischer zijn, zodat de ondernemingen ertoe aangezet worden tijdig hun problemen te melden zodat een eventuele ingreep nog nuttig is. Slechts wanneer het bedrijfseconomisch en macro-economisch verantwoord is, zal de Vlaamse regering overgaan tot reddingsoperaties. Dit zal dan wel gebeuren onder strikte voorwaarden inzake financiële inbreng van privé-zijde en met een duidelijk herstructureringsplan.

Alle inspanningen in het kader van een nieuw industrieel élan moeten op termijn uitmonden in meer werkgelegenheid. Meer onmiddellijk zal de Vlaamse regering echter ook tastbare inspanningen leveren om de werkloosheidsproblematiek te verzachten. Zo zal bijvoorbeeld een eigen beheerscentrum worden uitgebouwd voor een efficiëntere arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding.

Wanneer Vlaanderen aldus een imago versterkt dat het al in het verleden bezat – namelijk dat van dynamisme, efficiëntie en resoluut doorzettingsvermogen – dan zal het onze regio ook gemakkelijker vallen buitenlandse investeerders aan te trekken die in het kader van onze derde industriële revolutie een zinvolle plaats hebben. Om Vlaanderen en zijn mogelijkheden in het buitenland op directe wijze meer bekendheid te geven zullen ook middelen worden uitgetrokken ondermeer voor handelsmissies en het buitenlands behartigen van onze belangen.

Binnenlandse én buitenlandse economische politiek zullen aldus harmonisch samenspelen om Vlaanderen economisch welvarend te houden en rijk aan werkgelegenheid.

B. Gemeenschapsminister van Cultuur

Binnen het kader van de aan de Gemeenschapsminister van Cultuur toegemeten begroting met de drastische besparingen die zij inhoudt, werd in eerste instantie nagestreefd in overeenstemming met de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve in de mate van het mogelijke te voldoen aan de bij decreet of regeling vastgelegde uitgaven. Aan nieuwe behoeften kan momenteel niet worden tegemoet gekomen.

Om de besparingen te realiseren dienden vooral de nominatim ingeschreven subsidies aan een nauwkeurig onderzoek te worden onderworpen en dienden vele te worden geschrapt, verlaagd of gehergroepeerd om tot rationalisatie te komen.

Er werd naar gestreefd de tewerkstelling in de cultuursector maximaal te vrijwaren zodat de werkingskosten slechts minimaal kunnen worden ondervangen en de eigen inspanningen van de instellingen, verenigingen en diensten zullen moeten worden opgedreven met daarnaast het voeren van een uitermate zuinig beheer.

Permanen te Vorming

Kansarmen: Om te beletten dat de algemene besparingsnoodzaak nefaste gevolgen zou hebben ten opzichte van de kansarmen werd een inspanning geleverd in de richting van deze groepen na art. 12.43 inrichting van opvoedende manifestaties

art. 33.16.02 mogelijkheid tot onmiddellijke betoelaging voor nieuwe initiatieven aan experimenteel vormingswerk (o.a. naar zieken en gehandicapten toe en ten behoeve alfabetiseringsprojecten) en eveneens op art. 33.17

Toelagen voor samenlevingsopbouw voor kansarme buurten en **groepen**.

Bibliotheken: In de huidige budgettaire toestand is de decretale verplichting niet onverminderd te handhaven. De gemeenschapsminister zal aan de Executieve een ontwerpbesluit voorleggen tot wijziging van de uitvoeringsbesluiten om de verplichtingen in overeenstemming te brengen met de werkelijke mogelijkheden.

Om de gemeenten die hun wettelijke verplichtingen zijn nagekomen niet te benadelen ten opzichte van diegene die dat niet hebben gedaan wordt de betoelaging op basis van de wet van 192 1 niet verder gehandhaafd.

Van de vrije openbare bibliotheken, erkend op basis van de wet van 1921, wordt een inlevering geleverd die overeenstemt met de algemene inleveringsnoodzaak en stoelt op de voorziene evolutie van fusies naar een gemeentelijke bibliotheekstructuur.

Internationale Culturele Betrekkingen

Het gelaat van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland verdient bijzondere zorg op het ogenblik dat de Vlaamse Gemeenschap haar eigen regering heeft verworven. De buitenlandse betrekkingen in het algemeen en de culturele betrekkingen in het bijzonder die vaak de bedding zijn van de algemene dienen over de nodige middelen en initiatieven te kunnen beschikken.

Het commissariaat-Generaal voor de Internationale Culturele Betrekkingen zal daartoe de verspreide kredieten moeten kunnen groeperen die op deze doelstellingen zijn afgestemd. Het zou een vergissing zijn dit instrument ter affirmatie van de eigen identiteit niet volwaardig uit te rusten.

Het groeiend aantal culturele akkoorden heeft evenwel bij een stagnatie van de middelen een versplintering tot gevolg die op korte termijn een bezinning zal vragen over een rationele keuze in betrekking met het volume van de uitvoering van deze akkoorden.

Eerstdaags wordt een besluit voorgelegd strekkend tot aanhechting van het Centrum de Brakke Grond bij het Commissariaat zodat de regularisatie van de hangende problemen in verband met de uitbating en het personeel genormaliseerd worden en het centrum kan geïntegreerd optreden in de algemene uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap.

Voor het eerst werd onder art. 34.09 een toelage ingeschreven van 7 miljoen ter uitvoering van het Taalunieverdrag dat inmiddels van start is gegaan te Den Haag.

Artistiek beleid

De dramatische en lyrische gezelschappen hebben het in een crisistijd bijzonder moeilijk. De uitgaven die het gevolg zijn van intensieve personeelsbezettingen eigen aan deze vormen van cultuurcreatie, de onontbeerlijke hoge honoraria voor solisten van eigen bodem zowel als uit het buitenland die noodzakelijk zijn omwille van de artistieke kwaliteit terzake zorgen voor grote stijgingen aan de uitgavenzijde.

Daartegenover staat dat het juist in crisistijd moeilijk is de toegang tot deze manifestaties veel duurder te maken wil men de geïnteresseerden uit minder elitaire middelen nog een participatiekans verzekeren.

Ook het budgettair beleid zal erop gericht zijn het versmelten van een aantal gezelschappen te bevorderen zodat men tot een rationele situatie kan komen.

Wat de Opera van Vlaanderen betreft wordt in deze intercommunale met de Vlaamse Gemeenschap het deficit exclusief en integraal naar de Vlaamse Gemeenschap verschoven. Wellicht zal een aanpassing van deze verbintenis dienen te worden nagestreefd.

De bestendige stimulering van het scheppen van kunstvoorwerpen in de literaire en de plastische kunsten en in de films is in welke tijdsomstandigheden ook voor elk volk een noodzaak. Onze appreciatie in het buitenland is er nauw mee verbonden.

De oriëntatie van de te beperkte middelen zal er moeten op gericht zijn de kunstcreaties van deze tijd te integreren in het hedendaags bouwbeeld en vooral via de creatie van een filmfonds dat ook andere dan budgettaire middelen kan aantrekken onze achterstand terzake goed te maken.

Sportbeleid

Het minieme percentage dat in de cultuurbegroting in de sport geïnvesteerd wordt, vertoont geen noemenswaardige verschuivingen t.o.v. voorgaande jaren.

De bij decreet geregelde toelagen zijn identiek aan vorige jaren en in functie van de noden een absoluut minimum.

Wat het investeringsprogramma betreft moet de aankoop van nieuwe Rijkscentra absoluut gestopt. De beschikbare middelen zullen dan ook aangewend worden om de bestaande centra meer operationeel te maken.

Ook inzake de subsidiëring van infrastructuur aan ondergeschikte besturen wordt een grondige coördinatie van de noodwendigheden nagestreefd in functie van kleinschaligheid. Dit in afwachting van een gestructureerd overlegorgaan dat deze materie zal regelen.

Het beleid inzake sport heeft dan ook weinig budgettaire repercussies.

Het sportfonds is hier echter een dankbare aanvulling die het overheidsaanbod inzake sport mogelijk maakt.

In afwachting dat de werking van dit sportfonds bij decreet geregeld wordt, zijn de adviezen van de Hoge Raad voor de Sport inzake de aanwending van de middelen een gewaardeerde oriëntatie.

Jeugdbeleid

De ontplooiing van gediversifieerde initiatieven in functie van de georganiseerde en van de niet georganiseerde jeugd staan centraal bij de structurering van een geëquilibreerd jeugdbeleid.

Hierbij zal een bijzondere inspanning geleverd worden om het landelijk uitgebouwd jeugdwerk de meest optimale kansen te bieden.

Een maximaal mogelijke uitvoering van het decreet van 22.01.1975, houdende de erkenning en de subsidiëring van voornoemd jeugdwerk, vormt bij deze optie de hoeksteen.

Hiernaast is het veilig stellen van het principe van de detachering van leerkrachten in toepassing van de wet van 29.5.1965 K.B. 27.10.1967 een prioritaire vereiste om het landelijk jeugdwerk de elementaire werkingsmogelijkheden te bieden.

De Vlaamse Gemeenschap zal ten einde deze opdracht te realiseren, gelet op het protocolakkoord ter zake onderschreven door de Gemeenschapsminister van Cultuur en door de Minister van Onderwijs, een volgehouden inspanning dienen te leveren.

Om het jeugdwerk, zowel landelijk als lokaal geconcipeerd, bij het gevoerde jeugdbeleid, een reëel inspraakrecht te waarborgen, zal de Vlaamse Gemeenschap en inzonderheid de Gemeenschapsminister van Cultuur aan de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap de gepaste werkingskredieten toebedelen. Ten aanzien van het lokaal jeugdwerk zal onderzocht worden in hoeverre de totaliteit of bepaalde deelsectoren van dit werkveld een decretale regeling kunnen verwerven.

Elk beleidsniveau zal hierbij een specifieke verantwoordelijkheid dienen te dragen.

Het is gepast er eveneens op te wijzen dat er in de jeugdsector steeds een opmerkelijk zuinig monetair beleid werd ontwikkeld.

Ten gevolge van eensdeels deze spaarzaamheid en anderdeels de inflatoire en budgettaire moeilijkheden, zijn bepaalde werksoorten, op dit ogenblik, in een uitermate preciaire financiële situatie geraakt. Het is de taak van de Vlaamse Gemeenschap om naar de toekomst toe voldoende garanties voor het jeugdwerk in te bouwen opdat deze sector zijn vormende opdracht zou kunnen verder zetten.

Culturele infrastructuur - Monumenten en landschappen

De valorisatie van de bestaande infrastructuur, de functionele inschakeling van de gerestaureerde gebouwen ten behoeve van de sociale en socio-culturele infrastructuurbehoeften en kleinschalige aanvulling via een doordachte implanting zijn leidraden die voortvloeien zowel uit de evoluerende gedachten-gang terzake als uit de bescheidenheid van de beschikbare gelden.

Dotatie BRT

De BRT dotatie 1982 kent t.o.v. 1981 een verhoging met 1,91 %

Door het drastisch verhogen van de leningslasten 1982 t.o.v. 1981 (verhoging met 22 %) worden de bedragen die bestemd zijn voor de werkingskosten t.o.v. 1981 verminderd met circa 35 miljoen, dat is een vermindering met iets meer dan 1 %

Dank zij de inspanningen die de BRT zichzelf had opgelegd om drastische besparingen door te voeren, kan gesteld worden dat de programmamogelijkheden intact bleven alhoewel niet kan ontkend worden dat de openbare omroep nu op de onderste limiet van zijn mogelijkheden moet werken.

Het moet echter duidelijk zijn dat de inperking van de mogelijkheden te maken heeft met de globale bezuinigingen die binnen de Vlaamse Gemeenschap moesten gebeuren en niet met een appreciatie van het omroepbeleid. Tevens kan gesteld worden dat, indien de BRT werk maakt van de bezuinigingsvoorstellen die zij zelf formuleerde t.g.v. het Managementseminarie te Hengelhof (18-19/12/81), en die te maken hebben met de infrastructurele opbouw van de omroep, de programmamogelijkheden in de toekomst terug op hoger peil kunnen gebracht worden.

Toerisme

Het toerisme in het Vlaamse land dient met alle mogelijke middelen gestimuleerd te worden. Niet enkel de publiciteit in binnen- en buitenland blijkt van uitzonderlijk belang te zijn. Marktstudies terzake en de inbreng van gewestelijke groeperingen en verenigingen voor vreemdelingenverkeer zijn medebepalend voor het toeristisch profiel van het Vlaamse land.

Naast de oprichting van een eigen Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme is de oprichting van de Toeristische Dienst voor Brussel onafwendbaar met het oog op de Vlaamse aanwezigheid te Brussel en gelet op de verdere tewerkstelling van de Vlaamse personeelsleden van het T.I.B.

De verdere uitbouw, modernisering en aanleg van de totale toeristische infrastructuur van het Vlaamse land moeten bijdragen tot het opzetten van een receptief toeristisch apparaat dat de waardering wegdraagt van zowel de eigen als de buitenlandse toerist.

Het sociaal toerisme wordt verder uitgebouwd zodat het zijn sociale rol op een degelijke wijze kan vervullen.

De doorgevoerde bezuinigingen laten niet toe dat extra inspanningen geleverd worden. Een maximaal rendement met het beknotte budget is echter de doelstelling. Voor de toekomst is het echter een noodzaak de beschikbare middelen voor de sector Toerisme op te drijven.

C. Gemeenschapsminister van Ondergeschikte Besturen en Gesubsidieerde Werken**1. Gesubsidieerde werken**

De bedragen bestemd voor de subsidies van werken van ondergeschikte besturen werden op het niveau van 1981 behouden.

Nochtans wordt vastgesteld dat de gemeenten en provincies, mede gelet op de moeilijke financiële toestand, een tendens tot voorzichtigheid aanleggen op het vlak van hun investeringen.

In vergelijking met 1980 daalde het totale bedrag der plaatselijke investeringen (90 miljard) zeer lichtjes in 1981, terwijl het met 12,5 % gestegen was in 1980 t.o.v. 1979. Bij de gemeenten is de totale vermindering met 3,75 % het gevolg van een daling in bijna alle categorieën van gemeenten; de gevoeligste achteruitgang werd genoteerd in de gemeenten van meer dan 100.000 inwoners, met inbegrip van de grote steden.

Wat de subcategorieën van de toelagen en door financiële instellingen verstrekte leningen betreft wordt een lichte toename vastgesteld voor wegenwerken en ruimtelijke ordening, een status quo voor gemeentelijke en provinciale gebouwen, een stijging voor gebouwen bestemd voor de eredienst.

De betoelaging van deze werken is in de huidige conjunctuur van groot belang gelet op de hoge arbeidsintensiviteit en de kleinschaligheid van dergelijke werken.

Daarbij worden de gemeenten aangespoord tot investeringen welke de werkingskosten van hun gewone begroting zo min mogelijk bezwaren.

Wat de procedures en voorwaarden van subsidiëring betreft zal gestreefd worden naar een vereenvoudiging ervan.

Bij koninklijk besluit van 23 juli 1981 betreffende de subsidiëring van bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van ondergeschikte besturen of ermee gelijkgestelde rechtspersonen worden uitgevoerd werd het subsidiëringspercentage van 35 % verhoogd tot 60 % voor o.m. het aanleggen en verbeteren van fietspaden, buitengewone herstelling van de wegen, aanleggen van rioleringen. Daarenboven werden de studiekosten, het geo-technisch onderzoek en de verrekeningen die voortvloeien uit de toepassing van de contractuele bepalingen eveneens betoelaagd. Nieuw is de betoelaging met 30 % van de bouw van columbaria, crematoria en ontmoetingscentra voor verenigingen van vrijzinnigen.

2. Administratief toezicht

De Staatshervorming mag niet leiden tot een nieuwe centralisatie en concentratie van de beleidsniveau's. Het uitgangspunt zal zijn dat de beleidsvorming dicht bij de burgers zal worden gebracht.

Dit veronderstelt sterke entiteiten, die de autonomie kunnen dragen en een versoepeling van de voogdij.

Deze versoepeling van de voogdij veronderstelt echter dat de gemeentewet zo snel mogelijk wordt gewijzigd. Daartoe zal met de centrale regering overleg gepleegd worden.

3. Gemeentefinanciën

De wending die de gemeentefinanciën sedert kort genomen hebben wettigt de grootste bezorgdheid.

Het aantal gemeenten met een deficitaire begroting in 1981 bedroeg voor Vlaanderen 37 met een totaal deficit van 7.588 miljoen. Het globaal tekort van de 315 Vlaamse gemeenten bedroeg 6.976 miljoen of 1.239 F. per inwoner.

De veralgemening van de tekorten dreigt in een stroomversnelling te geraken. Het is niet meer waar dat de financiële moeilijkheden beperkt blijven tot de grote steden en agglomeraties. Nu worden ook landelijke centrumgemeenten en industrie-gemeenten getroffen, en als die evolutie niet wordt afgeremd, zal weldra heel de gemeentelijke sector met tekorten te kampen hebben.

Tijdens de laatste jaren is het tempo van de gemeenteuitgaven vertraagd om geleidelijk sinds 1978 terug te vallen op de nultoei. De ontvangsten blijven, parallel met de lopende uitgaven, een vertraging door te maken, maar dan wel duidelijk afgetekend. Het Gemeentefonds is 25 % minder toegenomen dan de totale belastingen van de Staat, ook al heeft de wet van 5 januari 1976 het daaraan gekoppeld. In vergelijking met de Staat hebben de gemeenten een belangrijke inspanning op fiscaal gebied geleverd. Van 1976 tot 1980 is de gemeentelijke fiscaliteit toegenomen met 63 % d.w.z. anderhalve maal zo snel als de nationale fiscaliteit. De evolutie van de gemeenteontvangsten heeft, in vergelijking met de vroegere toestand, rondweg een ommekeer doorgemaakt. Nu is het niet meer het Gemeentefonds maar wel de fiscaliteit de voornaamste bron waaruit de toename van de gemeenteontvangsten voortvloeit.

Een eerste vereiste om uit deze nefaste toestand te geraken is het herstel van het begrotingsevenwicht.

Daarbij dient het Regentsbesluit van 10 februari 1945 houdend het algemeen reglement inzake gemeentecomptabiliteit dat het begrotingsevenwicht voorziet nageleefd. Dit begrotingsevenwicht dient door de gemeente in het kader van haar autonomie zelf verzekerd te worden. Het opstellen van een meerjarenplanning kan voor de gemeente een beleidsinstrument vormen om dit evenwicht te bereiken of te behouden.

Een tweede vereiste die samen en gelijktijdig met het begrotingsevenwicht moet vervuld worden is dat de centrale regering ophoudt zijn begrotingsmoeilijkheden af te wentelen op te gemeenten. In feite is de aangroei van de gemeentelijke tekorten bijna en uitsluitend gelijk aan de jaarlijkse beknotting van het Gemeentefonds. Daarnaast dient de Staat zich achterstand inzake aan de gemeenten te betalen belastingen en subsidies in te lopen. Ook mag de Staat aan de Gemeenten geen nieuwe verplichtingen opleggen indien hij daartoe de nodige middelen niet ter beschikking stelt.

4. — Zoals beloofd in de beleidsverklaring zal de Vlaamse Executieve aan de centrale regering voorstellen de verdeelsleutel van het Gemeentefonds te herzien.

D. Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg

De economische teruggang laat nog steeds zijn invloed gelden in de sectoren van de Gezins- en Welzijnzorg. Zoals altijd het geval is in crisissituaties worden de zwaksten het meest bedreigd. Het behoort uiteraard tot de opdracht van de bevoegde overheid aan de noden in deze sectoren tegemoet te komen. De instellingen die er in werkzaam zijn, zijn echter zeer personeelsintensief en hebben met ernstige financiële moeilijkheden te kampen.

De begroting zelf laat weinig of geen uitbreidingen toe derwijze dat noodgedwongen sommige aspiraties en eisen, hoe gerechtvaardigd ook, ook dit jaar onbeantwoord zullen dienen te blijven.

De financiële ruimte is inderdaad zo klein dat een aantal veranderingen moeilijk kunnen doorgevoerd worden. Hierdoor zal het ontegensprekelijk nog meer tijd vergen en vooral verbeeldingskracht om toch sommige veranderings- of vernieuwingsprocessen op gang te brengen.

Het is duidelijk dat in een dergelijke situatie een herdenking van het beleid onontbeerlijk is : dit is de tijd om ons te bezinnen en nieuwe wegen te zoeken. In de komende jaren zal ingevolge de maatschappelijke ontwikkeling, in de uitbouw van het zorgverleningssysteem geleidelijk de stap van «meer») naar «anders» moeten gezet worden, zonder uit het oog te verliezen dat de kansarmen absolute voorrang moeten krijgen. Nieuwe werkmethoden moeten bedacht worden want rationalisatie dringt zich ook in Gezins- en Welzijnssector op. Daar waar samenwerking mogelijk is, dienen overlappingsen te worden uitgeschakeld.

Het streefdoel moet zijn een globaal en samenhangend Gezins- en Welzijnsbezorgbeleid tot stand te brengen. Dit is slechts mogelijk mits een integrale benadering waarbij alle domeinen als onderdeel van een geheel betrokken worden.

Ten overstaan van de totale Gemeenschapsbegroting heeft de sector «Bijstand aan Personen» ook dit jaar een zeer belangrijk impact . Belangrijk hierbij is te wijzen op het feit dat het overgrote deel van de begrotingskredieten rechtstreeks of onrechtstreeks personeelskosten inhouden. Uitgedrukt in cijfergegevens krijgen wij voor de «lopende uitgaven»

- Totaal begroting Vlaamse Gemeenschap 1982 : 26.879,0
- Totaal begrotingsenveloppe «Bijstand aan Personen») :
11.057,8 of 41,1 %.

In verband met Titel II dient aangemerkt dat een verantwoorde stijging van de vastleggingsmachtigingen voor de bouw van rustoorden, M.P.I.'s, bejaardenflats en woningen genoteerd mocht worden.

Een onmiddellijk gevolg van deze verhoging der vastleggingsmachtigingen is echter het nefaste resultaat dat wij moeten onderkennen in de te betalen intrest- en aflossingskosten aan de kredietinstellingen die voor de prefinanciering instaan.

Deze financieringswijze bezwaart de gemeenschapsbegroting en meer speciaal de sector «Bijstand aan Personen») op zulkdanige wijze dat nieuwe initiatieven die in de welzijnssector in deze crisisperiode zeker op hun plaats zouden zijn, moeilijker kans krijgen.

I. Welzijnsbeleid

1. Gezins- en Kinderzorgbeleid

Het spreekt vanzelf dat in het brede kader van de welzijnszorg het gezin centraal staat. Met het K.B. van 4 augustus 1981 werd een eigen Vlaamse «Hoge Raad voor Gezin» opgericht. Momenteel wijdt de Executieve een bespreking aan de benoeming van de voorzitter en de leden van die Hoge Raad.

De begrotingskredieten voor de particuliere en openbare diensten voor gezins- en bejaardenhulp mochten in 1981 een procentueel sterke stijging genieten met het oog op de uitvoering van de C.A.O. van 16 december 1980. Alhoewel de sterke noden in deze sector door iedereen onderkend worden, kon in 1982 slechts een groeiritme van 3 % genoteerd worden.

Dit betekent dat eens te meer geen nieuwe diensten en geen uitbreidingen in 1982 kunnen overwogen worden, indien de huidige reglementering aangehouden wordt. Hopelijk kan het ((Interdepartementeel Fonds» voor deze sector een gedeeltelijke oplossing brengen.

Een belangrijke post in de begroting is ook het N.W .K., instelling via dewelke op dit ogenblik nog steeds het kind-zorgbeleid wordt gevoerd.

Prioritair ook in dit domein is de oprichting van een eigen Vlaamse instelling. De nationale optie terzake is dat simultaan het N.W.K. zal opgeheven worden bij Wet en een Vlaamse instelling in het leven geroepen zal worden bij decreet. De Vlaamse Executieve kan niet langer talmen om met een eigen decreet zo vlug mogelijk een eigen Vlaamse instelling op te richten. Initiatieven in die zin mogen eerstdaags verwacht worden. Intussen heeft de Vlaamse Executieve reeds twee Gemeenschapscommissarissen benoemd in het N.W.K.

Inzake de PMG-centra laat het beschikbaar krediet nauwelijks ruimte voor uitbreiding.

Hetzelfde geldt trouwens wat de Centra voor Maatschappelijk Werk betreft waar, niettegenstaande de verhoging van het begrotingskrediet voor 1982 i.v.t. 1981, slechts sprake kan zijn van een geringe uitbreiding.

3. Jeugdbescherming

Via de werkgroep Jeugdbescherming, die geïnstalleerd werd op 13 februari 1981, is het de betrachting om te komen tot een beleid inzake jeugdbescherming dat volledig kadert in het gehele van de welzijnszorg. Het toegemeten krediet 1982 voor deze sector stelt problemen. Deze situeren zich vooral in de sector van de kosten voor onderhoud, huisvesting en opvoeding van de geplaatste minderjarigen. De beperkte middelen voor dit jaar doen een thesaurieprobleem ontstaan, dat vooral op het einde van het jaar acuut zal worden. Anderzijds moet gesteld dat de vorig jaar hersamenstelde Jeugdbeschermingscomité's voldoende ruimte zullen bekomen om hun nieuwe aanpak te kunnen realiseren. Ook wat betreft de penitentiaire en post-penitentiaire hulpverlening wordt gedacht aan het uitbouwen van eigentijdse initiatieven, die reeds vorig jaar op een experimentele wijze gestart zijn.

3. Migrantenbeleid

De massale aanwezigheid van migranten te Brussel en de steeds toenemende groei van deze populatie in bepaalde Vlaamse regio's als Limburg, Antwerpen en Gent, noodzaakt een intensieve integratiepolitiek en dat is dan ook de reden waarom de desbetreffende kredieten verhoogd werden.

Voor het eerst blijkt ook duidelijk via de begroting waar de belangrijkste accenten van het te voeren migrantenbeleid gelegd worden :

- uitbouw van begeleidingsstructuren
- het inrichten van Nederlands taalonderricht
- het aanmoedigen van de zelf-organisatie van migranten.

Inmiddels werd ook de Vlaamse «Hoge Raad voor Migranten» opgericht (B.S. van 30 april 1982). Eerlang zal de bespreking in de Vlaamse Executieve aangevat worden om te komen tot de aanstelling van de voorzitter en de leden van dit adviesorgaan.

4. O.C.M.W.-beleid

Het financieel probleem van de O.C.M.W. 's is voldoende bekend al was het maar omwille van zijn impact op de gemeenten.

Binnen het kader van de administratieve voogdij is het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn het instrument bij uitstek om via subsidiëring, de plaatselijke O.C.M.W.-werking te beïnvloeden.

In het goedgekeurde systeem werd een bijzondere nadruk gelegd op de stimulering van de O.C.M.W.-werking voor de kansarmen, de typische «drempelverlagende» acties en op de invoering van de registratie van de dienstverlening. Bovendien werden de alternatieve vormen van hulpverlening zoals pleeggezinnen-werking en opname in kleinschalige gezinsvervangende tehuizen aangemoedigd.

Om enigszins aan de financiële noden van de O.C.M.W. 's tegemoet te komen werden daarenboven reeds twee voorschotten ten belope van 50 % van de geraamde subsidiëring voor 1982 vrijgegeven.

II. Bejaardenbeleid

Het mag niemand verwonderen dat, alhoewel de begroting het onderscheid nog altijd niet in voldoende mate maakt, dit onderdeel van het welzijnsbeleid in brede zin afzonderlijke aandacht verdient.

In onze sterk en snel verouderende maatschappij is daar reden te over toe.

Hoofdaccent van het bejaardenbeleid is het bevorderen van maatregelen die de bejaarde moeten toelaten zoveel mogelijk in eigen midden te blijven.

Gezins- en bejaardenhulp en thuisverzorging zijn van wezenlijk belang in de bejaardenzorg. Ondanks de budgettaire beperkingen moeten deze functies instand gehouden en ontwikkeld worden teneinde voortijdige opname in rustoorden te voorkomen.

In het geheel van de voorzieningen moet in het bijzonder ook de plaats en functie van de dienstencentra worden uitgeklaard.

Het krediet voor serviceflats en bejaardenwoningen werd insgelijks verhoogd.

III. Gehandicaptenbeleid

1981 was het jaar van de gehandicapten. Werd hierdoor wellicht bijzondere aandacht besteed aan de gehandicapten in dat jaar, dan wil dit geenszins zeggen dat er tijdens dit jaar minder aandacht zou gaan naar dit beleid. Integendeel !

De belangrijkste begrotingspost betreffende het gehandicaptenbeleid is het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, dat opgericht werd bij K.B. '81 in 1967. Door de jaren heen is men erin gelukt een gamma van gedifferentieerde voorzieningen op te zetten dat de gehandicapten tracht een aangepaste opvang te verstrekken.

Concreet wordt het Fonds '81 geconfronteerd met de vraag naar meer opvang van gehandicapte volwassenen. Een gedifferentieerde opvang is nu mogelijk : beschutte werkplaats, dagcentrum, bezigheidstehuis, gezinsvervangend tehuis. Budgettaire beperkingen en programmatiecriteria werken echter remmend. Door een reconversie van instellingen voor kinderen en door initiatieven voor meer zelfstandig wonen van gehandicapten kan hier een oplossing gevonden worden. De bestaande voorzieningen inzake dienstverlening, verpleegsters, gezins- en bejaardenhulp dienen dan vanzelfsprekend aangepast te worden.

In het licht van deze beleids optie moet dan ook de inschrijving — voor het eerst — van een speciaal krediet gezien worden voor de «Thuisbegeleiding» van de gehandicapten.

Daarenboven wordt verder gezocht, via studiewerk en informatieverwerking, naar een versnelling van de dagprijsberekening van de instellingen, om zodoende te komen tot een betoelaging die nauwer en efficiënter aansluit bij de gemaakte reële kosten. Het ligt in de bedoeling om nog dit jaar een concreet voorstel te kunnen voorleggen aan de Executieve.

Volledigheidshalve dient ook melding gemaakt van de werking van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering, dat als parastatale bijna volledig gefinancierd is door specifieke bijdragen van de private verzekeringsmaatschappijen.

De communautarisering van dit Rijksfonds ligt voor de hand, maar is nog niet voltrokken. Een eerste stap inzake de participatie van de Vlaamse Gemeenschap in dit Rijksfonds werd onlangs gezet met de aanduiding van twee Gemeenschapscommissarissen.

E. Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud

I. Stedebouw en ruimtelijke ordening

Voor heel Vlaanderen liggen nu de bodembestemmingen vast. Het betreft slechts een beveiligingsmaatregel. Uiteraard zijn de gewestplannen slechts één, zij het een belangrijk element, in de beleidsvoering inzake ruimtelijke ordening.

Meer en meer doet de noodzaak zich voelen aan een algemeen beleidskader voor de materie ruimtelijke ordening. De regionalisering in het huidige stadium is dan ook een unieke gelegenheid om een sterke impuls te geven aan een nieuwe aanpak. Meer dan 25 jaar ervaring in de toepassing van de wet op de stedebouw leiden naar een aantal prioritair te stellen beleidspunten.

Deze vernieuwde aanpak moge blijken uit twee belangrijke initiatieven :

- het ruimtelijk structuurplan voor Vlaanderen ;
- de nieuwe wet op de Stedebouw.

Een wijziging van het bestaande organiek besluit van 15 december 1978 inzake stads- en dorpsherwaardering moet toelaten de procedure te versoepelen door de éénheid van leiding, conceptie en uitvoering.

Tegelijkertijd zullen de financiële tussenkomsten voor de specifieke renovatieprojecten aangepast worden. Tevens zal het sociaal karakter van de stads- en dorpsvernieuwing geaccentueerd worden door de inschakeling van de Bouwmaatschappijen, de O.C.M.W.'s en de Intercommunales.

In het kader van het grondbeleid zal dringend werk gemaakt van de inrichting van een grondfonds. Er bestaat sinds lang een consensus over de noodzaak een sociale grondbeleid te voeren o.m. via een grondfonds (motie van de Vlaamse Gewestraad dd. 6 februari 1975). Er is daartoe op de begroting een speciaal artikel voorzien. Inhoudelijk zou dit betekenen dat gemeenten en verenigingen van gemeenten met het oog op het voeren van een grondbeleid ten behoeve van de woningbouw een tegemoetkoming in de kosten zouden bekomen. Op die wijze zal het aanbod van bouwgronden tegen redelijke prijzen worden gestimuleerd.

II. Landinrichting en natuurbehoud

1. Ruilverkaving

Een belangrijk krediet wordt voorbehouden voor de uitvoering van de werken noodzakelijk in het kader van de onderscheiden **ruilverkavelingswetten**.

Het gaat hier in hoofdzaak om de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet, zoals deze voor het Vlaamse Gewest is opgenomen in de wetten van 22 juli 1970 en 11 augustus 1978.

De ruilverkaveling is het ideale instrument om in het agrarisch gebied een optimale landbouwkundige produktie te bewerkstelligen. Door grondige verbetering van de exploitatievoorwaarden (grootte, vorm en afstand van de kavels) en van de infrastructuur (afwatering, landbouwwegen, drainage, enz.) kunnen de concurrentiepositie en de levensvoorwaarden van onze landbouwers aanzienlijk worden verbeterd. Wat voor het klein en middelgroot bedrijf in andere sectoren geldt, is immers ook waar voor de landbouw, nl. dat zonder tijdige aanpassing en herstructurering van de exploitatiemiddelen geen rationele inkomensverwerving meer mogelijk is.

Via het in 1978 ingevoerde landschapsplan zijn nu ook de natuur- en landschapszorg medebepalende factoren bij de ruilverkaveling.

Naast de directe bedrijfseconomische aspecten worden trouwens ook de indirecte effecten nagegaan, die de ruilverkaveling kan hebben op landinrichting, ruimtelijke ordening, leefmilieu en dergelijke.

Met alle oog voor de landschapsbepalende elementen wordt de ruilverkaveling als economisch-noodzakelijk ke structuurhervorming in elk geval onverminderd voortgezet. Immers zeker in een periode van crisis moeten de externe produktiefactoren optimaal ondersteund worden. Bovendien is de ruilverkaveling de beste coördinatie van allerlei noodzakelijke werken, die anders in verspreide orde en dus zonder de investering optimaal te doen renderen worden uitgevoerd.

2. Waterhuishouding landbouwgronden

Een tweede groot pakket van de voorziene uitgaven kadert in de wetten betreffende de onbevaarbare waterlopen, de polders en de wateringen.

De wet van 28 december 1967 betreffende de **onbevaarbare waterlopen** houdt voornamelijk in dat de werken aan de onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie (waterbekken ten minste 5.000 ha) volledig ten laste vallen van de Gewest begroting.

Dat echter op efficiënte wijze een einde moet worden gesteld aan de ongecontroleerde overstromingen zal zeker algemeen worden onderschreven; dit is niet alleen voor de landbouw maar ook voor de woningbouw strikt noodzakelijk.

Buiten dit belangrijk kostenaspect voor ruimings-, onderhouds en herstellingswerken, moet worden onderstreept dat ter begeleiding van deze soms ingrijpende waterbeheersingswerken herhaaldelijk opdrachten worden gegeven voor het opmaken van wetenschappelijke ecologische studies.

Naast de normalisatie van de eigenlijke waterlopen beantwoord ook de verbetering van de **waterhuishouding** van de landbouwgronden en van de **landbouwwegen** aan een grote behoefte. Vandaar dat de begroting terzake een ruime tegemoetkoming aan ondergeschikte besturen voorziet.

3. Natuurbehoud

Een goede coördinatie tussen overheid en privé-sector inzake **aankoop, huur en beheer van natuurgebieden** zal worden nagestreefd. De erkenning en betoelaging van privé-natuureservaten zijn hiervoor een instrument.

De verwerving en/of het beheer van natuurgebieden door de gemeenschap en particuliere natuurbeschermingsorganisaties zal binnen het raam van een integrale benadering van de landinrichting aan de orde gesteld worden o.m. door een aanpassing van de wet op het natuurbehoud.

Qua bosbeleid zal het verouderde boswetboek wel worden vervangen door een bosdecreet, waarin het bosbehoud ten behoeve van de veelzijdige functievervulling van de bossen centraal staat. Nieuwe bosaanleg zal waar mogelijk gestimuleerd worden.

Wat de **bossen** aangaat moet worden gewezen op een vermindering van de aankoopkredieten zodat een zorgvuldige afweging moet gebeuren ten aanzien van de verwerving van bossen, die voor natuurbehoud en/of extensieve recreatie een bijzondere waarde hebben.

III. Industrierreinen

Op de begroting 1982 werd een bedrag van $\pm$ 500 miljoen F voorzien.

Het betreft hier kredieten die in de vorm van subsidies worden uitgekeerd aan initiatiefnemende gemeenten, intercommunales en Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen voor de uitvoering van nivelleringswegen- en rioleringswerken op het industrierrein, de waterbevoorrading, de aansluiting op de spoornetten, de kaaimuren die onontbeerlijk zijn voor de valorisatie van de zone, de technologische noodzakelijke beplantingen en de toegangswegen die de eigenlijke industriezones rechtstreeks verbinden met het wegennet van de Staat en van de provincie. Naargelang het statuut dat aan het industrierrein werd toegekend, bedraagt de betoelaging voor de industrierreinen van nationaal belang 80 % en die voor terreinen van regionaal belang en ambachtelijke zones, 65 % van het aanbestedingsbedrag. Bovendien worden de maximaal geldende rentetoeelagen toegekend op de leningen die de inrichtende overheid moet aangaan voor de uit te voeren niet-gesubsidieerde werken.

Globaal genomen is de reserve aan beschikbare gronden voldoende zodat er momenteel geen behoefte bestaat aan nieuwe grootschalige projecten.

Aan het verkoopsritme van de laatste jaren bestaat er nog een reserve voor 9 jaar, zijnde 2.795 ha. (Toch moet men rekening houden met een duurtijd van circa 3 jaar, nodig voor het aanleggen en uitrusten van een terrein).

Globalisering en contingentering dient bijgevolg te worden vermeden, zodat werd afgestapt van provinciale enveloppes per jaar en elke aanvraag nu op eigen verdienste wordt beoordeeld (goedgekeurd door Executieve).

Voorrang dient te worden gegeven aan inbreiding van bestaande terreinen (i.p.v. het benutten van uitbreidingszones voorzien op het Gewestplan), die goed gesitueerd zijn t.o.v. gemeente en stadskernen. Inbreiding kan betekenen dat bij grote uitgeruste terreinen de infrastructuur wordt aangepast (gevaloriseerd) en verfijnd ten behoeve van de K.M.O. 's. Over gans Vlaanderen doet zich immers een behoefte aan kleine percelen ($\pm$ 1 ha) voelen. De dominerende vrager is het K.M.O.-bedrijf.

Er zal bijgevolg bijzondere aandacht 'worden besteed aan de vestigingsproblematiek van deze ondernemingen.

Dit beleid sluit aan bij het advies dat werd uitgebracht door de Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen, waarbij vooropgesteld wordt dat de aanleg van ambachtelijke zones moet gesteund worden op een combinatie van enerzijds criteria die hun oorsprong vinden in de onderneming zelf en anderzijds externe criteria die voornamelijk betrekking hebben op aspecten van ruimtelijke ordening

- a) Het lokaliseringsbeleid moet aan de ambachtelijke ondernemingen zoveel mogelijk ontplooiingskansen bieden. Bijgevolg zal rekening worden gehouden met bedrijfseconomische factoren: de aard van de afzetmarkt, de bereikbaarheid van de arbeidsmarkt, het betrekken van de nodige grondstoffen, de aard van de produktiewijze en het expansief karakter van het bedrijf.
- b) Naast deze specifiek bedrijfseconomische criteria zal rekening worden gehouden met voorwaarden van ruimtelijke aard (ook dorps- en stadskernvernieuwing). In de eerste plaats moet gesteld worden dat de procedure van aanleg van ambachtelijke zones (reeds bij het opkomen van de behoeften) moet gebeuren op een bovenlokaal niveau.

Andere criteria zijn : de toegankelijkheid van de zone (in functie van grondstoffen, afzet, werknemers, cliënten) de invloed van de zone op de leefbaarheid van de omgeving en de kostprijs van de aanleg.

Ook kan de vraag gesteld worden wat er moet gebeuren met de terreinen die, vooral door grote maatschappijen, als reserve werden aangekocht en waarvan blijkt dat zij in een nabije toekomst niet zullen worden bezet.

Afgedankte bedrijfsruimten

Onder afgedankte bedrijfsruimte wordt hier verstaan : **een ruimte met voornamelijk gebouwen** die gediend hebben voor de exploitatie van industriële, ambachtelijke of dienstverlenende bedrijven die sedert ten minste 5 jaar niet geëxploiteerd dan wel verlaten is en waarvan het behoud in de tegenwoordige staat **niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.**

Dergelijke gebouwen worden veelal ervaren als kankerplekken en verhinderen een eventuele economische ingebruikneming van de ondergrond.

De vernieuwing beoogt het weer in goede staat brengen van deze ruimte om er opnieuw een bestemming aan te geven.

Voor de vernieuwing van de afgedankte bedrijfsruimten bestaat er in Vlaanderen geen afzonderlijk budget, zodat zou moeten geput worden uit de begroting voor de industrieterreinen.

Indien men de afgedankte bedrijfsruimten wenst in te schakelen in het vestigingsaanbod, zal men moeten rekening houden met 3 mogelijkheden :

- oude doch bruikbare gebouwen die zonder grote kosten terug in gebruik kunnen genomen worden, eventueel voor opslag
- te herstellen gebouwen die aan de specifieke eisen van een bepaalde activiteit beantwoorden
- te slopen gebouwen.

In de 3 gevallen moeten de overwegingen inzake een goede ruimtelijke ordening aan bod komen en moet de vraag naar die gebouwen reëel zijn.

In de eerste plaats zou men zich moeten concentreren op de verlaten bedrijfsruimten, gesitueerd op industrie- en ambachtelijke zones.

De financiering zou kunnen gebeuren langs het FEERR (K.B. nr. 1 van 18.4.67, art. 3.d.) dat stipuleert dat het Fonds de uitgaven voor zijn rekening neemt die voortvloeien uit de sanering van buiten gebruik zijnde nijverheidsvestigingen. (Post 61.05 van de begroting voor Vlaamse Gewestelijke Aangelegenheden).

Men zou ook een deel van de kosten kunnen ten laste leggen van de initiatiefnemende besturen teneinde o.a. een saneringsrage te vermijden.

Een nieuw koninklijk besluit tot regeling van deze toelage zou dan moeten getroffen worden

Indien wij in 1983 hiermede zouden van start gaan ware het best hiervoor een afzonderlijk artikel op de begroting te voorzien, m.a.w. de sanering zou misschien best kunnen gescheiden worden van de toelagen voor infrastructuurwerken.

F. Gemeenschapsminister van Huisvesting

1. Conceptie van het beleid

Binnen de grenzen van gelimiteerde gewestelijke begrotingsmogelijkheden wordt het accent gelegd op :

- a) het bestrijden van lokale kwantitatieve woningtekorten door voldoende kredieten te bestemmen voor de investeringen van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, en de Nationale Landmaatschappij en het Woningfonds van de Bond der Kroostrijke Gezinnen.
- b) de renovatie van verbeterbare minderwaardige woningen (kwalitatief aspect) door stimulerende maatregelen te nemen t.o.v. de nationale bouwmaatschappijen en de particulieren (o.a. herdachte saneringsbetoelaging)
- c) de herleving in de particuliere bouwsector door een aangepast premiestelsel (o.a. herwerkt systeem van bouwpremie)
- d) de vereenvoudiging van de administratieve procedures, (o.a. van de premietoelagen van bouw en sanering; max. inkomensgrens van 1.500.000 fr .) in het belang zowel van de burger als van de administraties (vb. door het inbouwen van de vroegere aanvullende premie van 5.000 fr. voor een regenwaterput en van 15.000 fr. voor dubbele beglazing in de bouwpremie door het afschaffen van de sloop- en de verwervingspremie, enz.. .)

Samenvattend kunnen wij stellen dat onze visie op het huisvestingsbeleid is : zoveel mogelijk kansen geven aan zoveel mogelijke mensen om, in volledige keuzevrijheid, als eigenaar of huurder een sociale of een particuliere eengezinswoning of appartement te betrekken, en aldus bij te dragen tot een relance in de tewerkstelling in de bouwsector.

2. Verwezenlijkingen en opties

2.1. Openbare woonsector

In tegenstelling met de ons omringende landen kent het Vlaamse Gewest, globaal gezien geen kwantitatief woningtekort.

De vooropgestelde investeringsprogramma's van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en de Nationale Landmaatschappij van respectievelijk 9 en 4,050 miljard zullen dan ook ruimschoots volstaan om aan de vraag van sociale huurwoningen/koopwoningen te voldoen, vooral wanneer men rekening houdt dat sinds 1972, en vooral sinds 1975, het investeringsprogramma van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting gevoelig werd verhoogd, zodat in zekere sub-gewesten van een verzadiging kan gesproken worden.

Toch vertegenwoordigen de bouwprogramma's van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en van de Nationale Landmaatschappij meer dan 20 % van de woonbouwsektor.

Huurstelsel openbare sector

De zware financieringslast van de huursector van de Nationale Maatschappij van de Huisvesting kan verminderd worden door een reeks maatregelen die hierna worden opgesomd, maar die planmatig naar tijd en naar geografische eigenheden moeten uitgewerkt worden.

- a) de erkende vennootschappen van de N.M.H. moeten een deel van hun huurwoningen te koop stellen, zodat deze verkoopopbrengst kan worden aangewend voor de gedeeltelijke financiering van de nieuwe programma's. Dit zal bijdragen tot een verminderde last op onze gewestbegroting, die ernstig bezwaard wordt door de betaling van interesten en aflossingen, die voortvloeien uit zeer dure leningen.
- b) de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting moet binnen de kortst mogelijke tijd een hernieuwd huursysteem in de openbare sector uitwerken en aan de voogdij-overheid voorleggen.
Aldus moeten de ongelijkheden opgeheven worden, die ontstaan tengevolge van de berekening van de huurprijs op het fiscale inkomen, waardoor huurders, die hun inkomsten halen uit arbeid, benadeeld worden.
Verder zal de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting binnenkort, zich steunend op de evaluatie van de werkgroep Nationale Maatschappij voor de Huisvesting in haar erkende vennootschappen de reglementering terzake ombuigen naar meer verdelende rechtvaardigheid tussen de sociale huurders onderling en naar een recht-trekking van de financiële situatie van de erkende vennootschappen.
- c) de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting moet haar financieringsmiddelen selektiever gebruiken door o.a. een strengere controle op de kostprijs — ontwerpen voor aankoop van bouwpercelen en voor het bouwen van woongelegenheden, die haar door haar vennootschappen worden voorgelegd.

Hierbij zal gestreefd worden naar een strenge naleving van uniforme, functionele lastenboeken en naar een nauwe samenwerking met de dienst «Gesubsidieerde Werken»), zodat enerzijds de kostprijs van de sociale woningen gedrukt wordt, en anderzijds de infrastructuurwerken in de sociale verkavelingen tijdig klaar zouden zijn.

Rentevoet sociale leningen

Op het vlak van de sociale leningen werden reeds herhaaldelijk contacten gelegd om door de kredietinstellingen een groter volume werkmiddelen ter beschikking te laten stellen voor de BA-woningen ten gunste van de kandidaat-kopers.

In die kontekst hebben wij reeds stappen gedaan opdat de nationale Minister van Financiën samen met de betrokken gewestelijke Ministers van Huisvesting, de hiermee eng verband houdende herbepaling van de rentevoeten voor de sociale leningen zou in bespreking stellen in een werkgroep, waarbij de banken, de verzekeringsmaatschappijen en de andere financieringsinstellingen zouden uitgenodigd worden om een groter pakket geldmiddelen toe te schuiven naar de sociale huisvestingssector.

Gans deze problematiek hangt echter samen met de moeilijkheid welke die kredietinstellingen ondervinden om spaargelden in te zamelen.

Op technisch vlak zullen eenvormige richtlijnen qua isolatie aan alle bouwmaatschappijen van openbaar nut opgelegd worden, zodat het energieverbruik maximaal zal gedrukt worden.

Het financieringssysteem

- a) De prefinanciering van de sociale woningbouw en van de premiestelsels (uitgezonderd de verwervingspremies), in de huidige situatie van zeer hoge interestvoeten, wordt een zeer zware last voor de Vlaamse Gewestbegroting. Een oplossing zal moeten gezocht worden — via de werkgroep «(Pre)financiering» van het Vlaamse Gewest — en dit voor alle gedebuteerde uitgaven van het Vlaamse Gewest. Andere deeloplossingen mogen niet uitgesloten worden, zoals langere leningstermijnen (vb. 30 jaar), waardoor de maandelijkse terugbetalingen meer haalbaar zouden worden; of zoals een verzekering tegen inkomstenderiving of inkomstenvermindering.
- b) Aansluitend moet het geschil tussen de Gewesten inzake de toegepaste verdeelsleutels, voor de vroegere schuldenlast en voor de — vóór de regionalisering van de huisvestingsinstellingen — nog bestaande schuldenlast opgelost worden. De ventilatie van de lasten, voortvloeiend uit leningen, aangegaan door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij en het Woningfonds, zou moeten gebeuren op basis van de effectief uitgevoerde betalingen in elk Gewest.

2.2. De subsidiëring van de woningbouw in de private sector

Inleiding

De betoelaging van de eigendomsverwerving door het uitkeren van bouwpremies, verwervingspremies, verhoogde verwervingspremies en saneringspremies vindt haar oorsprong voornamelijk in de **sociale** bekommernis iedere burger de mogelijkheid te geven over een eigen woning te beschikken. Het was dan ook vanzelfsprekend dat men grenzen stelde zowel aan het inkomen van de rechthebbenden als aan de oppervlakte van de te bouwen woning.

Om echter een reële stimulans te zijn dient de betoelaging een **belangrijk deel** van de kandidaat-bouwers te **motiveren**.

Voor de bouw- en saneringspremies werden de inkomstengrenzen verhoogd en éénvormig gemaakt, zodat ook gezinnen met een groter inkomen de kans krijgen een eigen woning in te richten.

De sloop- en de verwervingspremie, de toelagen voor dubbele beglazing- en regenwaterput werden opgenomen respectievelijk in de bouw- en in de saneringspremie.

Aldus wordt ook dit beleid éénduidiger voor de kandidaat-bouwer of -saneerder.

De aangepaste reglementeringen zijn gezinsvriendelijk en houden rekening met de lagere inkomenscategoriën.

De woningen, ouder dan 20 jaar, die door de geëvolueerde woonomstandigheden, kwalitatief minderwaardig geworden zijn, krijgen nu een speciale aandacht in de reglementering van de saneringspremie. De rentebetoelaging is gebracht op 3 jaar met een rentetussenkomst van 3,5 % (neerwaarts geplafoneerd tot 8 %), zodat de aanvankelijke financieringsproblemen van bouwers kunnen opgevangen worden.

De reglementeringen inzake verhuis- en installatietoelage en de huurtoelage voor personen die een ongezonde woning ontruimen om als huurder een gezonde woning te betrekken zullen weldra herzien worden. Het was in de eerste plaats aangewezen de inkomensdrempel te verhogen tot 1.500.000 fr.

In dit verband dient er op gewezen te worden dat de inkomensgrens voor het bekomen van een rentesubsidie eveneens vastgesteld werd op 1.500.000 BF.

Een verruiming van de oppervlaktenormen zowel voor woningen als voor appartementen was wenselijk. Vele bouwers hebben vlug behoefte aan uitbreiding van hun premiewoning.

Een verhoging van de drempel met 10 m² werd dan ook ingevoerd. Zulke verhoging zal zowel economisch als op het vlak van de tewerkstelling een gunstige weerslag hebben.

Onafgezien van bovenstaande aanpassingen was er dringend behoefte aan een **vereenvoudiging** en **uniformisering** van de modaliteiten en normen bij het toekennen van premies.

Het gehele stelsel was voor de burgers onoverzichtelijk en maakte een doeltreffende **voorlichting** onmogelijk.

Premies

a) Bouwpremie

De maximale totale oppervlakte voor een ééngezinswoning wordt gebracht op 130 m².

Per bijkomend kind of ascendent mag een bijkomende oppervlakte van 20 m² worden voorzien.

Bij een appartement moet gerekend worden met respectievelijk 95 en 15 m² supplementair.

De bij komende 30 m² voor gezinnen die minder dan 10 jaar gehuwd zijn wordt behouden.

De uit te keren premie wordt algemeen vastgesteld op 120.000 fr., wat neerkomt op het bedrag van de volledige premie in de huidige regeling, aangevuld met de volledige premies voor dubbele beglazing en regenwaterput. Er gebeurt geen degressieve uitbetaling meer.

De financiële weerslag van bovenstaande maatregelen, voornamelijk van het optrekken van de inkomensgrens tot 1,5 miljoen wordt geraamd op ± 450 miljoen.

Uit de meest recente fiscale statistieken m.b.t. het Vlaamse Gewest blijkt dat ± 98 % van de aangiften een netto-belastbaar inkomen vermelden van minder dan 1,5 miljoen.

In het oude stelsel voldeden ± 79 % van de aangiften aan de inkomensgrens voor het bekomen van de volledige premie.

Ook het afschaffen van de degressiviteit van de premies heeft een weerslag op de uit te keren premies, zij het in mindere mate, gezien tot hertoe ± 10 % van de aanvragen in aanmerking kwamen voor een degressieve premie.

b) *Verwervingspremie*

De verwervingspremie die werd toegekend bij de aankoop van ééngezinswoningen wordt uitgebreid tot appartementen en wordt geïncorporeerd in de saneringspremie.

Voortaan wordt deze premie uitsluitend uitgekeerd wanneer de te verwerven woning of appartement gesaneerd of aangepast moet worden en zij erkend is als ongezond uiteraard maar vatbaar voor verbetering of als ongezond wegens overbevolking.

Gezien de belangrijke achterstand bij het behandelen van de aanvragen bij het bevoegde Bestuur zal de financiële weerslag van deze maatregelen in dit begrotingsjaar gering zijn. Op jaarbasis kan in de toekomst evenwel met een minderuitgave van $\pm$ 800 miljoen gerekend worden.

c) *Saneringspremie*

Voor de aanvragers van wie het gezamenlijke belastbaar inkomen minder bedraagt dan 400.000 fr. + 30.000 fr. per kind ten laste wordt het bedrag van de saneringspremie vastgesteld op 50 % van de geraamde kostprijs van de saneringswerken.

Indien het inkomen meer bedraagt dan 400.000 fr. wordt het bedrag van de saneringspremie vastgesteld op 30 % van de geraamde kostprijs van de saneringswerken.

Het bedrag van de premie kan nooit meer bedragen dan 120.000 fr. Het premiebedrag wordt verhoogd met 25 % per kind ten laste (naar analoge met de bouwpremie waar de verhoging van de premie per kind ten laste ook 25 % van de initiële premie bedraagt).

Bij het verwerven van een woning die erkend is als ongezond maar vatbaar voor verbetering en voor de woningen die als ongezond worden beschouwd wegens overbevolking, wordt het bovengenoemd bedrag verhoogd met 20 % en dit met een maximum van 40.000 fr. De aanvraag moet binnen de 5 jaar na het verwerven van de woning geschieden.

Afhankelijk van het bedrag van de werken die door de gerechtigden zullen uitgevoerd worden, wat in tegenstelling met nieuwbouw, moeilijk te ramen valt, dient op jaarbasis met een meeruitgave van 300 à 600 miljoen te worden geraamd.

d) Tenslotte moet nog vermeld worden dat de slooptoelage als dusdanig werd afgeschaft.

Het uitkeren van slooptoelagen vereiste een uitgebreide administratie. Anderzijds bedroeg het aantal aanvragen jaarlijks slechts een 1.200-tal, waarvan 20 à 30 % werden afgewezen.

Het was aangewezen de slooptoelage als dusdanig af te schaffen, doch de bouwpremie met 50.000 fr. (huidig maximumbedrag) te vermeerderen wanneer de woning wordt gebouwd op de plaats van een krotwoning die gesloopt is (i.p.v. 20.000 fr.)

De aanvullende premie van 5.000 fr. voor het installeren van een **regenwaterput** werd eveneens afgeschaft, net als de premie van 15.000 fr. voor **dubbele beglazing**.

Na de substantiële verhoging van de premies in het algemeen was het onverantwoord een uitgebreide administratie in stand te houden voor dergelijke geringe hulp.

2.3. **Administratie**

Op administratief vlak rijzen evenwel problemen : het aantal niet-afgehandelde aanvragen (ongeveer 8.000 aanvragen voor saneringspremie)* is zeer hoog, en

(*) Bouwpremie : $\pm$ 1.000 - 1.500 dossiers achterstand.
Verwervingspremie : $\pm$ 10.000 dossiers achterstand.

wordt nu nog verergerd door het brutaal afvloeien van de opgeleide tijdelijke personeelsleden (door het opheffen van het B.T.K.-project); de oplossing van deze materie is op de eerste plaats de taak van het Ministerie van Tewerkstelling.

Een regionalisering op dit vlak zal ook het probleem van de langdurigheid bij de afhandeling van de dossiers, meer bepaald inzake de sanerings- en verwervingspremies, van de baan helpen.

2.4. Begrotingscijfers

Om, aan sociale voorwaarden, een woning uit de openbare sector of in de privé-sector ter beschikking te stellen aan de gezinnen wordt een begroting Huisvesting van ongeveer 7,8 miljard in de lopende uitgaven voorgesteld, en van ongeveer 3,1 miljard in de kapitaaluitgaven (naast de kapitaaluitgaven voor het Fonds Brunfaut, die een bedrag van 2,1 miljard vertegenwoordigen).

2.5. De regionalisering

Deze regionalisering moet eerst in het Overlegcomité Nationale Regering - Executieven behandeld worden, zodat vlug een wet ter opheffing en likwidatie van de bestaande nationale huisvestingsmaatschappijen kan goedgekeurd worden.

Aansluitend zal dan bij dekreet de geregionaliseerde Vlaamse Huisvestingsmaatschappij kunnen opgericht worden, waaraan duidelijke, wel omschreven opdrachten moeten toevertrouwd worden.

In het kader van de bestuurlijke hervorming en de regionalisering van de openbare huisvestingsinstellingen zal gestreefd worden naar :

- a) een coördinatie met de stads- en dorps herwaarderingsoperaties (o.a. samenwerking tussen de respectieve besturen, ten einde overlapping van toelagen te weren, enz...)
- b) een nog betere uniforme informatie van de burger over alle steunmaatregelen betreffende huisvesting, zo mogelijk met de medewerking van de gemeenten
- c) een inkorting van de administratieve procedure.

G. Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid.

In het verleden werd al te vaak het gezondheidsbeleid afgestemd op de specialistische en intramurale sector, terwijl te weinig aandacht besteed werd aan de preventie en de eerstelijnsgezondheidszorg. Een geleidelijke ombuiging in die richting moet uiteindelijk resulteren in een kostenbesparende, maar niettemin kwalitatief betere zorgenverstrekking, waarbij nieuwe vormen van gezondheidszorg een reële kans moeten krijgen. In die optiek dienen de begrotingsvoorstellen voor 1982 als een eerste aanzet beschouwd te worden.

Volledigheidshalve dient hierbij vermeld dat een dergelijk beleid weliswaar van bij de aanvang enigszins gehypothekeerd werd door de schuldenlast uit het verleden.

Men mag niet uit het oog verliezen dat de vorige jaren de beschikbare kredieten voor de werken in uitvoering in de ziekenhuissector reeds voortijdig uitgeput waren.

Tevens moet er rekening gehouden worden met het feit dat voor 16 organisaties, die tot vorig jaar nationaal gesubsidieerd werden, ingevolge hun activiteiten ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap voortaan kredieten op de begroting van Gezondheidsbeleid moesten ingeschreven worden die, daardoor met 15 miljoen extra bezwaard wordt.

In dit kader dient vervolgens gewezen te worden op het feit dat de noodzakelijke rust- en verzorgingstehuizen voor bejaarden nog niet konden opgericht worden bij gebrek aan uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de toepassing van art. 209 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980.

In afwachting wordt nochtans enige ruimte gecreëerd om dit jaar reeds enkele initiatieven in dit verband te nemen.

Tenslotte weze ook aangestipt dat in uitvoering van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een beslissing van de Vlaamse Executieve pas op 24 maart 1982 kon getroffen worden om bepaalde bevoegdheden met betrekking tot Medisch-Pedagogische Instellingen, Speciaal Onderstandsfonds, Nationaal Werk voor Kinderwelzijn en rustoorden voor bejaarden af te bakenen binnen de Vlaamse Regering.

*

* *

De grootste aandacht zal uitgaan naar de **eerste-lijnsgezondheidszorg** die, zoals aangetoond door verschillende studies (aanbevelingen Wereldgezondheidsorganisatie in Alma Ata 1978 ; onderzoek in het Vlaamse landsgedeelte in het kader van het Nationaal Onderzoeksprogramma in de Sociale Wetenschappen, 1975-1978) beter moet aangepast worden aan de behoeften van de bevolking. Een aantal basisprincipes moet gevolgd worden.

1. echelonering : de eerste lijn fungeert als centrale as in de gezondheidszorg met als doel de ongeremde verwijzing naar specialistische en intramurale voorzieningen te beperken.
2. Wijkgerichtheid: men moet terecht kunnen bij verzorgingseenheden, dicht bij de woonplaats, waar men zich bij betrokken voelt.
3. Multidisciplinariteit : huisartsen, een equipe thuisgezondheidszorg en eventueel psycholoog, diëtist, kinesist, enz...
4. Preventieve en curatieve activiteiten moeten op elkaar afgestemd worden zodat kunstmatige barrières tussen de twee sectoren kunnen opgeheven worden.
5. Er moet een sterke betrokkenheid zijn van de gebruikers zelf zodat een bijsturende evaluatie mogelijk wordt.

Door het stimuleren van de eerstelijnsgezondheidszorg zal de zorgenverstrekking in de ziekenhuizen verminderen en zal men uiteindelijk tot een kostenbesparing komen.

Een verantwoorde uitbouw van de **preventieve gezondheidszorg** zal leiden tot een vermindering van de curatieve geneeskunde. Hierbij zullen de verschillende facetten van de preventie aan bod moeten komen: primaire (bestrijden van ziekmakende factoren in de voeding, water, lucht, arbeidssituatie), secundaire (opsporing) en tertiaire (revalidatie). De uitbouw van de preventie zal echter met beperkte middelen, en dus rationeel en efficiënt moeten gebeuren.

Zoals reeds vermeld, zal de vaak kunstmatige barrière tussen preventieve en curatieve sector moeten opgeheven worden.

Bepaalde preventieve activiteiten kunnen perfect in de eerstelijns geneeskunde geïntegreerd worden, andere zullen door gespecialiseerde preventie-equipes moeten uitgevoerd worden.

Binnen de preventie dient vooral de nadruk gelegd te worden op de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

Het uitstippelen van een aangepaste reglementering zal ertoe bijdragen om een einde te stellen aan de preciaire financiële onderbouw van alle met gezondheidsvoorlichting en -opvoeding belaste organisaties, die nog voor subsidiëring in aanmerking kunnen komen. Immers, ingevolge de toevloed van allerhande gezondheidsvoorlichting en -opvoedingsinitiatieven, dient selectief opgetreden te worden, wat niet belyt dat nu reeds kan gesteld worden dat de voorziene kredieten voor de toekomst alleszins moeten uitgebreid worden, wil men de doelstellingen vervat in de beleidsverklaring kunnen realiseren.

In de tuberculosebestrijding werd reeds gestart met een meer doelmatig en gericht aanwenden van de middelen : bij de TBC-opsporing in het medisch schooltoezicht werd afgestapt van de massale opsporing en wordt gewerkt met risicogroepen. Deze regeling zal voor de gehele TBC-opsporing uitgewerkt worden.

In de sector van de kankeropsporing zal moeten nagegaan worden welke elementen van het onderzoek door de huisarts kunnen overgenomen worden en welke in gespecialiseerde centra moeten blijven uitgevoerd worden. Binnen deze centra zal een kwaliteitscontrole op punt gesteld worden.

In het medisch schooltoezicht zal gestreefd worden naar een frekwentievermindering van de algemene routineonderzoeken en naar meer gerichte screening-onderzoeken. De equipe zal beter moeten geïntegreerd worden in de schoolgemeenschap (vrij spreekuur, deelname aan klasraden en oudervergaderingen, bezoeken aan de scholen, enz...).

De gezondheidsvoorlichting zal een belangrijk onderdeel worden van de medisch-schooltoezicht functie.

Bij de arbeidsgeneeskunde zal bijzondere aandacht besteed worden aan de stipte naleving van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming.

Wat vervolgens de medische sportcontrole betreft, zullen de beschikbare middelen efficiënt aangewend worden.

Voor wat betreft het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, zal, in overleg met de Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg, prioritair gestreefd worden naar de oprichting van een Vlaamse gemeenschapsinstelling.

Tevens dient geopteerd te worden voor een rationalisatie van de pre- en postnatale preventieve gezondheidszorg. Gezocht moet worden naar betere samenwerkingsverbanden met de eerstelijnsgezondheidszorg en andere preventieve diensten.

De diensten voor geestelijke gezondheidzorg hebben tot taak de eerste opvang te verzekeren van alle personen die geestelijke hulp of begeleiding nodig hebben met het doel de opname in een psychiatrische ziekenhuisdienst te voorkomen of in te korten door een degelijke nazorg.

Niettemin zijn deze diensten, operationeel sedert 1975, er nog niet in geslaagd deze doelstellingen integraal te realiseren.

Daarom moet gestreefd worden naar een betere functionering van de diensten, door een betere aanwending van de beschikbare middelen.

Tevens dient gezocht te worden naar een oplossing voor de integratie van de 5 Nederlandstalige Brusselse diensten in de Vlaamse Gemeenschap. Naar rato van gemiddeld 3 miljoen per dienst impliceert dit een meeruitgave van 15 miljoen voor het dienstjaar 1982, die normaliter zou moeten gecompenseerd worden door een overheveling van nationale kredieten. Tenslotte zal — rekening gehouden met de financiële mogelijkheden — speciale aandacht besteed worden aan de ambulante crisisopvang.

Ziekenhuissector

1. Administratieve structuur

De mandaten van de leden van de Gewestelijke Commissie voor ziekenhuisprogrammatie voor het Vlaamse Gewest zijn op 1 april jongstleden vervallen. Ten einde te voorkomen dat gedurende een vrij lange periode beleidsbeslissingen genomen worden zonder advies van een programmatiecommissie, zullen initiatieven genomen worden met het oog op de oprichting van een Gemeenschapscommissie voor ziekenhuisprogrammatie, die de Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid moet bijstaan in de toepassing van de maatregelen die betrekking hebben op de ziekenhuissector.

2. Investeringsprogramma

Op basis van het inmiddels goedgekeurde investeringsprogramma 1982 worden voor de ziekenhuissector (openbare, private, universitaire en rij kpspsychiatrische ziekenhuizen) vastleggingen voorzien ten belope van 2.960.000.000 frank. Ondanks een onbetwistbare toename van de voorziene middelen ten opzichte van 1981, kan met deze vastleggingen nog niet aan de helft van de behoeften beantwoord worden.

Voor wat betreft de vereffeningskredieten die voor de ziekenhuissector 1.695.240.000 frank bedragen, kan dezelfde vaststelling herhaald worden.

Deze situatie brengt uiteraard met zich mee dat noodzakelijk prioriteiten dienen vastgelegd te worden bij het goedkeuren van de investeringen.

Deze prioriteiten zullen op basis van objectieve criteria worden vastgelegd. De hoofdbekommernis is erop gericht in eerste instantie initiatieven te nemen met het oog op het operationeel maken van verplegingsinstellingen waarvan de werken zich in een vergevorderd stadium bevinden of die de kwaliteit van de verpleging gevoelig kunnen opdrijven. Nieuwbouw zal verdaagd worden, tenzij daaraan nog een uitgesproken behoefte bestaat en dit is nog zeker het geval in sommige Vlaamse regio's. Deze afremming zal echter op een selectieve wijze gebeuren en per ziekenhuisregio onderzocht worden. De daaraan verbonden tewerkstellingsproblemen moeten daarbij ook een element van beoordeling zijn.

Bij de appreciatie van de functionele sanering van de ziekenhuissector kan zeker niet voorbijgegaan worden aan het probleem van de ziekenhuisbedden die niet-erkend zijn omdat ze buiten de goedgekeurde programmatie vallen en dus niet beantwoorden aan de voorgeschreven organisatorische, functionele en/of architectonische normen.

3. Ziekenhuisbedden

Anderzijds verdient het totaal aantal ziekenhuisbedden in Vlaanderen de volle aandacht.

Indien na onderzoek per ziekenhuisregio mocht blijken dat er een teveel aan ziekenhuisbedden zou zijn, zal zeker niet worden overgegaan tot een lineaire, maar tot een selectieve omhuiging, die gebaseerd is op objectieve criteria. De gemiddelde ligduur, de gemiddelde bezettingsgraad en de vergelijking per index, van de wettelijke planningscriteria met het reëel beddenbestand zullen bij de beoordeling in aanmerking worden genomen. Ten einde te vermijden dat overijlde beslissingen grote schade zouden berokkenen aan de ziekenhuizen en hun patiënten, moet het inderdaad zo zijn dat de vermindering van de ziekenhuisbedden slechts kan geschieden binnen een pakket van samenhangende maatregelen, waarvan de toepassing van het artikel 209 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 deel uitmaakt. Door op het nationale vlak op dat stuk de erkenningsnormen uit te vaardigen kan de omschakeling van ziekenhuisbedden naar verzorgingsbedden verwezenlijkt worden en kan aan geïntegreerde diensten voor thuisverzorging en aan erkende rustoorden voor bejaarden een bijzondere erkenning toegekend worden voor het verlenen van een geheel van zorgen dat toelaat het verblijf in het ziekenhuis in te korten of te voorkomen. De aandacht dient er nochtans op gevestigd dat de afwending of mogelijke gehele of gedeeltelijke wijziging van de initiële bestemming van een ziekenhuis of ziekenhuisdienst financiële tegemoetkomingen noodzakelijk zal maken..

Daarbij dient ook vermeden dat de grote hospitalisatie-eenheden die een beddenoverschot hebben, bij de omschakeling een prioritaire dus bevoordeligde behandeling zouden krijgen ten nadele van de rusthuizen.

4. Psychiatrische bedden

Voor wat de psychiatrische bedden betreft, wordt, sinds het vaststellen van de nieuwe programmatiecriteria bij KB van 3/8/1976, in de psychiatrische sector een zeer traag verlopende vermindering van het beddenaantal vastgesteld. Er dient echter vermeden te worden dat een bruuske vermindering van het beschikbaar beddenbestand in die sector zou gebeuren zonder alternatieve extramurale vervangings- of opvangstructuur.

Het is trouwens in dat verband ook aangewezen dat de medische criteria, die doorgaans gehanteerd worden om een patiënt in een psychiatrische instelling op te nemen of te ontslaan zouden herzien worden. Meer speciaal het probleem van de collocatieprocedure staat daarbij centraal.

5. Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen

Tot slot is het voor de Vlaamse Gemeenschap belangrijk te kunnen beschikken over een autonoom orgaan met het oog op een efficiënte planning en organisatie van de bouw van de ziekenhuizen. Met dit doel zal zo spoedig mogelijk overgegaan worden tot de oprichting van een instelling van openbaar nut die de taken overneemt die krachtens de wet op de ziekenhuizen aan het nationaal gestructureerd Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen werden toegewezen.

H. Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

1. Sektor Leefmilieu

1. Afvalstoffen

Het decreet betreffende het beheer van afvalstoffen van 2 juli 1981 is de basis voor de opbouw van het afvalstoffenbeleid.

Aan het beleid zal een concrete vorm gegeven worden door de uitvaardiging van uitvoeringsbesluiten waarvan de Vlaamse Executieve er reeds 11 op 21 april jl. heeft goedgekeurd. Voor de toepassing van het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten werd een exclusief instrument gecreëerd met name de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, waarvan de begroting ten belope van 150 miljoen frank zal gehecht worden aan die van het Vlaamse Gewest.

OVAM zal in de context van het beleid ondermeer volgende belangrijke taken uitvoeren :

- de voorbereiding van enkele tientallen uitvoeringsbesluiten
- de meldings- en aangifteplicht voor industrieel afval operationeel maken
- het ontwerp van het afvalstoffenplan opstellen, dit ontwerpplan zal na goedkeuring door de Vlaamse Executieve gedurende 5 jaar kracht van wet hebben en zal derhalve als ondersteunend fungeren voor het beleid.
- het toezicht en de controle op de bepalingen van het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Een niet onbelangrijk deel van de OVAM-begroting zal aangewend worden voor toegepast onderzoek inzake afvalstoffenverwijdering en afvalstoffenbeheer.

Hierbij worden belangrijke accenten gelegd op de aspecten van terugwinning van energie en/of grondstoffen uit afval.

Naast de eigenlijke OVAM-begroting is er het fysische programma, waarvoor 775 miljoen wordt voorzien.

Onverminderd de bepalingen van het plan en de beleidslijnen zullen deze middelen gebruikt worden voor de betoelaging van ondergeschikte besturen voor de bouw van huisvuilverwerkingsinstallaties in het raam van het K.B. van 23 juli 1981. Bij de selectie van aanvragen zullen een aantal normen en criteria worden gehanteerd inzake de rationalisatie van de verwijdering, optimalisatie van het gebruik van bestaande installaties en economische verantwoording inzake terugwinning, recuperatie en recyclage.

Via OVAM zal ook een deel van deze middelen besteed worden aan de uitwerking van een meerfasig project voor de verwijdering van probleem- en toxisch afval. Er zal ook met de beperkte begrotingsmiddelen die daartoe voorzien werden een aanvang gemaakt worden met de sanering van stortplaatsen waarvoor prioritair de Rupelstreek in aanmerking komt.

Tenslotte dient vermeld dat een ontwerpdecreet op de milieuheffingen voorbereid wordt, waardoor het principe «de vervuiler betaalt» zal kunnen toegepast worden.

Met de inkomsten van de milieuheffingen, die waarschijnlijk vanaf 1983 kunnen gerealiseerd worden, moet het mogelijk zijn de werkingskosten van de afvalstoffenmaatschappij te dekken.

2. Bestrijding van de luchtverontreiniging en de geluidshinder

Naast aanpassing en verdere uitvoering van de bestaande nationale reglementering inzake luchtverontreiniging en geluidshinder zal de politie van de ingedeelte inrichtingen gemoderniseerd worden, waarbij efficiënte en eenvoudige procedures uitgewerkt worden.

Een sluitende reglementering vereist bovendien voorafgaand grondig studiewerk.

Voor diverse studies werd een bedrag van 45 miljoen uitgetrokken.

De studies zijn deels van algemene aard zoals het inventariseren van de emissies van luchtverontreinigende stoffen in de Vlaamse Regio, en de studie over dispersie en transport van metalen over grote afstanden.

Een tweede reeks studies heeft betrekking op diverse concrete aangelegenheden, zoals de luchtverontreiniging door organische componenten in het industriegebied Tessenderlo-Kwaadmechelen, de geurhinder door vluchtige organische verbindingen te Vilvoorde en het vliegtuiglawaai te Zaventem.

3. Leefmilieucampagne en betoelaging van milieuverenigingen

De Leefmilieucampagne welke in 1981 gestart is zal verder gezet worden.

De betoelaging van leefmilieuverenigingen zal behouden blijven.

De Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, die bij K.B. van 16/ 12/81 opgericht werd zal operationeel gemaakt worden.

II. Sektor waterbeleid

Een coherent waterbeleid vereist de inzet van begrotingsmiddelen op drie domeinen :

- de drinkwatervoorziening
- het verzamelen en zuiveren van het afvalwater
- de uitbouw van de rioleringsnetten

Veelal bestaat er echter een nauwe relatie tussen het beleid inzake waterproduktie en afvalwaterzuivering enerzijds en de landbouwhydraulica en de ontwatering anderzijds.

Er zal dan ook gestreefd worden naar een permanente coördinatie op dit vlak.

1. Drinkwatervoorziening

Het veilig stellen van de eigen drinkwaterbevoorrading is een prioritaire beleidsoptie van de Vlaamse Executieve.

De bescherming en valorisatie van de nog beschikbare grondwaterreserves, evenals aanwending op ruimere schaal van oppervlaktewaterbronnen, zijn hierbij aangewezen.

Begrotingsmiddelen zijn dan ook voorzien voor studieopdrachten in die richting.

Voor de uitbouw van de regionale produktiemiddelen en de distributiesystemen zijn belangrijke kredieten voorzien.

De vastleggingskredieten op artikel 51.80 van Titel II - afd. 40, worden verhoogd van 170 miljoen tot 250 miljoen frank.

Verder werden leningsmachtigingen, ten bedrage van nagenoeg 400 miljoen frank voor dit doel beschikbaar gesteld.

2. Het verzamelen en zuiveren van afvalwater

De uitbouw van de infrastructuur voor de zuivering van afvalwaters is een kapitaalintensieve aangelegenheid. De verplichtingen, die de overheid in de voorbije jaren in dit verband op zich heeft genomen via korrelatieve machtigingen, drukken zwaar op de huidige begroting. De hieruit resulterende interestlasten, worden dit jaar geraamd op meer dan 1.100 miljoen frank.

De sterke stijging van deze verplichte uitgaven, maakt het trouwens noodzakelijk deze financieringswijze af te bouwen.

Hoewel deze kredieten voor waterzuivering, voorzien in art. 63.84, van titel II, afd. 40; beduidend hoger liggen dan in de begroting 1981, is het globale beschikbare bedrag voor de afvalwaterzuivering lager dan vorig dienstjaar, juist omwille van de afbouw van de korrelatieve kredieten, die in 1981 ruim 2 miljard beliepen.

De beschikbare middelen zullen dan ook selektief **aange-**wend worden.

Het zuiveringseffect van de bestaande zuiveringsinstallaties moet zichtbaar worden in een verbeterde waterkwaliteit van de waterlopen.

De toevoerkollektoren naar bestaande zuiveringsinstallaties worden als prioritaire investeringen beschouwd, alsook de zuiveringsinstallaties van die zones, waarvan het afvalwater reeds voor een groot percentage verzameld is.

De studies op gebied van afvalwaterzuivering, gefinancierd door het Vlaamse Gewest zullen gericht zijn op de bepaling van het zelfreinigend vermogen van de landelijke waterlopen en de ontwikkeling van vooruitstrevende zuiveringstechnieken met het oog op energiebesparing en -recuperatie.

Ook dit jaar vergt de verdere afwerking van de kollektor voor nijverheidsafvalwaters langs het Albertkanaal budgettaire middelen.

Acht miljoen wordt voorzien op een nieuw artikel, als de noodzakelijke exploitatieuitgaven voor toezicht, onderhoud en testen van de installaties.

Investeringskredieten voor de kollektor, opgenomen in art. 73.81 van titel II-afd. 40 zijn hoofdzakelijk bestemd voor het delgen van lasten, die resulteren uit kontraktuele verplichtingen, die de overheid in het verleden heeft aangegaan.

Een tussenkomst van het Gewest is ook voorzien in de werkingskosten van de beide Waterzuiveringsmaatschappijen. Naast het wettelijk voorziene startkrediet van 10 miljoen voor de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, zijn er terugvorderbare voorschotten ingeschreven, die de exploitatieuitgaven ten dele moeten financieren in afwachting dat een systeem van milieuheffingen operationeel kan gemaakt worden voor het aandeel van de industrie.

3. De uitbouw van de rioleringsnetten

De middelen hiertoe worden beschikbaar gesteld in de vorm van leningen die de gemeenten kunnen aangaan in het kader van de korrelatieve machtigingen.

Prioriteit zal worden verleend aan rioleringswerken, die toelaten bestaande infrastructuur inzake afvalwaterzuivering te optimaliseren.

Op deze manier kan immers snel en doeltreffend een betere waterkwaliteit in onze waterlopen bewerkstelligd worden.

III, Sektor onderwijsbeleid

1. Studietoelagen

De Wet van 19 juli 1971 voorziet dat de studietoelagen voor het secundair onderwijs moeten worden uitbetaald voor 1 januari van het lopende schooljaar.

Voor de studietoelagen voor het hoger onderwijs moet voor 1 januari een voorschot van 75 % worden uitbetaald. Ten laste van de begroting 1982 zou also moeten worden voorzien :

(739,1 miljoen + 1.095,7 miljoen =) 1.834,8 miljoen. Als gevolg van de te beperkte kredieten in het verleden moesten dit jaar nog 1.509,7 miljoen worden uitbetaald aan studietoelagen voor het vorige school- en academiejaar.

Vermits 1.711,3 miljoen is ingeschreven op de begroting 1982 is er thans nog 643,9 miljoen beschikbaar voor de toelagen 1982-1983 (zijnde 1.711,3 miljoen, begroting 1982 -1.509,7 miljoen = 201,6 miljoen en de kredieten in het Fonds die op 1/1/82 nog 442,3 miljoen bedroegen).

Dit beschikbare bedrag kan worden uitbetaald voor 31/12/82.

De resterende toelagen zullen moeten worden uitbetaald met de voorlopige kredieten van 1983.

Zoals ook voor het hoger onderwijs is gebeurd, zal een onderzoek worden opgezet naar de studiekosten in het sekundair onderwijs.

Niet enkel de ouders, ook de direkties en de leerkrachten zullen bij dit onderzoek betrokken worden.

Mede op basis van de resultaten van dit wetenschappelijk onderzoek zal de noodzaak worden onderzocht om de bestaande wetgeving al dan niet te wijzigen.

In afwachting zal, wat het hoger onderwijs betreft, de berekening van de toelagen nauwkeuriger worden afgestemd op zowel het inkomen als op de reële studiekosten.

Hierbij zal rekening worden gehouden met de studies en de adviezen van de Hoge Raad voor Studietoelagen.

De kleine dotatie, die door de nationale overheid op basis van artikel 7 van de gewone wet van 9 augustus 1980 wordt toegekend aan de Vlaamse Gemeenschap, bedraagt 2.288 miljoen.

In deze kleine dotatie zitten het kunstonderwijs en het zeevisserijonderwijs niet begrepen.

De kleine dotatie ware niet ontoereikend geweest om de verplichtingen die door de nationale wetgeving waren opgelegd, na te komen, indien ook de schulden van het verleden waren opgevangen geweest.

Er moet niet enkel de wet van 19 juli 1971 op de studietoelagen worden toegepast, maar ook de wet van 27 juli 1971 op de financiering van de universitaire instellingen die het werkingskrediet bepaalt voor het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

2. Kunstonderwijs

Inzake het Kunstonderwijs is een belangrijke inspanning geleverd om de begroting in overeenstemming te brengen met de reële noden.

Daar waar in het verleden de begroting voor het kunstonderwijs telkenjare in ernstige mate werd onderschat, beantwoorden nu de cijfers aan de realiteit.

Bij het inschrijven van de kredieten heeft de begroting zich laten leiden door de vastleggingen in 1981. Een sober beleid zal de uitgaven binnen de begroting moeten houden.

De herstructurering en rationalisatie van het kunstonderwijs zullen grondig worden voorbereid.

Het is de bedoeling hierbij alle geïnteresseerden op een directe wijze te betrekken.

Hierbij mag niet enkel gedacht worden aan een rationalisatie van het secundair onderwijs, maar ook aan een rationalisatie en een structurering van het hoger onderwijs.

Deze rationalisatieplannen zullen niet enkel moeten rekening houden met de specificiteit van het kunstonderwijs, maar ook met de beperkte budgettaire mogelijkheden.

Het zal er op aankomen binnen deze beperktheid de kwaliteit van het kunstonderwijs te verhogen in functie van duidelijk geformuleerde doelstellingen van de verschillende vormen en niveaus van kunstonderwijs.

Indien het hoger kunstonderwijs een algemene structuur zal aannemen, die beantwoordt aan de structuurwet van 7 juli 1970, dan zal heel wat zich moeten aanpassen : zo ondermeer de toelatingsvoorwaarden, het systeem van bezoldiging, de structuur, de programma's en de duur van de studies, de examens en evaluatiesystemen, enz..:

Er dient gezocht naar formules van samenwerking en taakverdeling, zo ondermeer op het vlak van de weinig gevolgde instrumenten, op het gebied van pedagogische opleiding, op het gebied van de toneelopleiding, enz...

Mutatis mutandis kan gezegd worden dat zich op het secundaire onderwijsniveau, alle verhoudingen in acht genomen, ongeveer dezelfde problemen stellen als op het hogere onderwijsniveau : organisatie van de lessen, de programma's en de studies, duur van de studies, leerlingennormen en selektienormen, organisatie van de examens, administratieve begeleiding, toelatingsvoorwaarden, enz... Ook taakverdeling en onderling overleg bij de programmatie en de specialisatie dringen zich op.

3. Het zeevisserijonderwijs

Het zeevisserijonderwijs is eveneens aan een herstructurering toe.

Ons land heeft nood aan een modern zeevisserijonderwijs, dat én de technologische evolutie van het beroep kan volgen én kan beantwoorden aan de specifieke technische opleidingsvereisten van het vak.

Anderzijds zal ook aan de leerlingen, die later een zeer grote verantwoordelijkheid hebben uit te oefenen inzake personeel en materieel, een ruimere algemene vorming moeten worden aangeboden.

Het zeevisserijonderwijs moet worden herdacht, herstructureerd en herwaardeerd.

Het zal er op aankomen het specifieke karakter van het zeevisserijonderwijs te vrijwaren, de leerlingen de vereiste kennis, beroepsbekwaamheid en vakvaardigheid bij te brengen en de technische beroepsopleiding, zowel inhoudelijk als technisch, op een verantwoorde gekwalificeerde manier uit te bouwen.

Wij zullen bij die hervormingsplannen iedereen betrekken die met de zeevisserij, met de zeevaart en met het betrokken onderwijs, te maken heeft.

4. Het Schriftelijk Onderwijs - Afstandsonderwijs

Het schriftelijk onderwijs heeft in het verleden als specifieke vorm van afstandsonderwijs allicht te weinig aandacht gekregen vanwege het beleid.

Nu de noodzaak aan permanente scholing en opleiding als maar toeneemt, mede als gevolg van de voortdurende veranderingen en wijzigingen in de samenleving, o.m. op het vlak van de tewerkstelling en de arbeidsmarkt, zullen ook de voorzieningen van het schriftelijk onderwijs zich voldoende soepel moeten kunnen aanpassen aan de nieuwe noden en behoeften en zullen zij steeds meer moeten geïntegreerd worden in het gehele edukatieve en skolaire aanbod van de gemeenschap.

Wie afstandsonderwijs zegt, zegt ook meteen open universiteit.

Er liggen momenteel twee voorstellen van dekreet ter tafel in de Commissie voor Onderwijs over de Open Universiteit.

Zij zijn een poging om het universitair onderwijs te democratiseren.

Maar meteen rijst de vraag of niet een ruimer beleid moet gevoerd worden en of de opzet niet moet opengetrokken worden naar een tweede onderwijsweg voor het hele Hoger Onderwijs, ook het Hoger Onderwijs buiten de Universiteit.

Onnodig te onderlijnen dat dergelijk project — zij het beperkt, zij het ruim — budgettaire en financiële konsekventies met zich meebrengt.

Niet alleen budgettaire en financiële problemen zullen moeten worden opgelost, maar ook inhoudelijke, juridische en organisatorische.

De Vlaamse Executieve wil deze vragen en problemen grondig analyseren en zoeken naar haalbare oplossingen.

Hierbij kan ook worden onderzocht in welke mate gebruik kan worden gemaakt van buitenlandse ervaringen en verworvenheden en in welke mate kan samengewerkt worden met bv. de Nederlandse Open Universiteit.

Brussel, 26 mei 1982.

**De Gemeenschapsminister van
Financiën en Begroting,**

**De Voorzitter van de
Vlaamse Executieve,**

H. SCHILTZ

G. GEENS